

DOMOLJUB

Izhaaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 26.

V Ljubljani, dne 29. junija 1911.

Leto XXIV.

Naše združno delo.

Volitve so pokazale, da je z malo izjemami vse ljudstvo v Slovenski Ljudski Stranki. Vsaka reč ima svoje vzroke; tudi ta jih ima. Ljudstvo namreč samo vidi, da ta stranka res dela v njegov blagor. Liberalci nimajo nič pokazati kakor svoje bankerote in njihovo orožje so samo laži, zvijače in prazne besede. Naša stranka pa ne potrebuje agitirati z besedami, marveč mirno lahko pokaže na svoja dejanja. Koliko koristnega so napravili naši poslanci v državnem in deželnem zboru, se je ob volitvah povdarjalo. Vsak naš zaveden mož ve, kako so v državnem zboru povzdignili naši poslanci pomen naše domovine in našega ljudstva, da ga sedaj vpoštevajo na cesarskem Dunaju, da ga spoštujejo poštenjaki drugih narodov, da se ga boje nasprotniki. Ve tudi, kako so v nevarnem času izdatno pomagali, da se je preprečila vojska s Srbijo, da so varovali naše živinorejce tuji konkurenci, da so izposlovali revnemu, po nezgodah udarjenemu ljudstvu državne podpore, da so za živinorejo vsako leto skozi deset let zagotovili izdaten državni prispevek. Naši vedo, kako se so trudili za izpopolnitev naših železnic, za olajšanje vojaških bremen, in koliko koristnih predlogov so vložili, ki pridejo gotovo sčasoma na vrsto, da se rešijo.

Ravno tako ve vsa naša dežela, kako je ljudska stranka izvojevala kmetu večino v deželnem zboru, in kako je potem, ko je prevzela vajeti v roko, v kratkem času sklenila vse polno silno koristnih zakonov, katerih nekatere je cesar že potrdil, drugi pa še čakajo njegovega potrjenja: Občinski zakon je nov, ki res daje ljudstvu moč v občini; zakoni za varstvo in izboljšanje planin

in pašnikov se že začenjajo izvrševati. Cestni zakon, lovski zakon, zakon o šolskem nadzorstvu še niso potrjeni, toda naši poslanci ne bodo mirovali, dokler tudi tukaj popolnoma ne zmagajo.

O teh rečeh se je po shodih precej govorilo. Ena reč, ki je pa poglobitna, se pa ni skoraj nič omenjala. Mislimo namreč na naše združništvo, katero so naši možje o pravem času razširili med ljudstvo, in pri katerem sodeluje zastoj na stotine naših vrlih somišljenikov. Pravimo, da je ta reč poglobitna. Kako je pa bilo pred 15, pred 10 leti v naši domovini? Na mnogih krajih so želi oderuhi bogate žetve. Kmet je ob težkih časih še za skrajno potrebo težko dobil na posodo. In če je dobil, je postal večkrat osebno odvisen, suženj tistega, kateri mu je posodil. Zdaj pa dobi pri posojilnici na poroštvo izlaha, kar potrebuje. Zato je mogoče našemu kmetu misliti na izboljšanje svojega gospodarstva; zato lahko poskrbi za boljše hleve, za boljše plemo, za nakup pripravnega zemljišča. Prej so pač bogatejši lahko napredovali; zdaj pa tudi kmetič v revnejših razmerah lahko misli na svoj napredek. Pred nekako 15 leti ni bilo še nič posojilnic na kmetih; zdaj so povsod. In zato ne poje več boben, kakor je prej pel teden za tednom in oderuhom ni mogoče tako brž spraviti dolžnika z doma, kakor je bilo prej. Posojila se dobe lahko, poceni, in kmet, ki se je zadolžil, vkljub temu lahko nosi pokoncu, svobodno svojo glavo.

Neizmerna je korist kmečkih posojilnic in vse ljudstvo je priča dobrot, ki so mu jih prinesle. Pa ne samo posojilnice, tudi druge zadrage so mnogo koristile. Res je nekaj konsumov prenehalo, toda tudi tam, kjer jih ni več, se je to doseglo, da so se cene za blago po štacunah pravilno uravnale.

da je tudi v tem oziru samopašno izkoriščanje prenehalo, ali se vsaj izdatno oslabilo. Mlekarnarje so prinesle mnogo tisočakov ljudstvu, živinorejske zadrage so vzbudile misel za napredno, dobičkanosno živinorejo, strojne zadrage so pomagale ljudem, da so ob pomanjkanju delavcev s strojno močjo vzajemno združeni lahko poceni izvršili svoje delo. Tudi obrtno združništvo se je jelo lepo razvijati. Vseto je pa delo naših mož! Liberalci samo kričijo in posebno ob volitvah zabavljajo. Naši so pa pridno delali in še delajo. Zato je pa nemogoče, da bi taka stranka, kakor je naša, ne priklenila ljudstva nase.

Poglejmo nekaj števil! V ponedeljek dne 19. t. m. je bil pod predsedstvom poslanca dr. Kreka občni zbor Zadrage zveze v Ljubljani, ki vodi in nadzira vse naše zadrage. Načelstvo je imelo lahko nalogo, ko je opisovalo plodovito delo Zveze in njenih članic. Pred 15 leti — nič! Koncem leta 1910 je bilo pa v Zadrugi zvezi že 608 zadrug. Na K r a n j s k e m: posojilnic 162, kmetijskih in konsumnih društev 29, kmetijskih strojnih zadrug 12, mlekarskih zadrug 46, živinorejskih zadrug 29, vinarske 3, stavbinske 3, obrtnih 10, razne 3, osrednji 2. Na Š t a j e r s k e m: Posojilnic 89, kmetijskih in konsumnih zadrug 6, raznih 7. Na K o r o š k e m: Posojilnic 30, razne 3. Na G o r i š k e m, kjer imajo svojo lastno zvezo in v nji mnogo zadrug, ki niso pri ljubljanski Zadrugi zvezi: Posojilnic 12. Na T r a v n i k e m: Posojilnic 6. V I s t r i: Posojilnic 43, kmetijskih in konsumnih društev 36, mlekarske 3, razne 3. V D a l m a c i j i: Posojilnic 57, konsumnih 6, raznih 7.

Pomislimo, koliko zahtevajo te zadrage dela. V ogromni večini poslujejo zelo dobro in skrbno; ljudstvo ima zaupanje do njih. Zveza jih strogo nadzo-

ruje in morebitne napake se brž popravi. Vse to delo v blagor ljudstva slovi na ravno tistih načelih, kakor vse drugo delo naše stranke. Kaj bi bilo, ko bi ne imeli teh zadržkov? Misliti si ne smemo, kako bi bil par let sem denar drag za kmečkega dolžnika, ko bi ga sploh na posodo dobil. Vprašajte trgovce in obrtnike v Ljubljani. Liberalni bankroti so jim snedli kredit in zato je eksekucij in polomov dan za dnem več in še več se jih obeta. Tako znajo liberalci, obenem so pa tako nepopisno predrzni, da se upajo na boj proti naši stranki. Ko bi imeli kaj sramu, bi se poskrili po kotih in pomilovali tiste, kateri so bili tako neumni, da so jim verjeli, in blagrovati one, kateri se jim niso dali vjeti. Ostudne laži in zabavljice jim ne zbršijo Glavne posojilnice, ne Agromerkurja in drugih ponesrečenih liberalnih poizkusov, ki bodo vse polno družin spravili na beraško palico.

Zlasti zadnje leto so se z vso silo zopet zagnali v naše združništvo. Lagali so, da se je vse kadilo o Zadrugi in Gospodarski zvezi, da bi odvrnili oči od svojih bankerotov. Konec je pa: Gospodarska zveza mirno in varno deluje, Zadruga napreduje od dne do dne. V letu 1910 je imela Zadruga zveza čistega dobička 68.594 kron 48 vin. Njen rezervni zaklad znaša nad 100.000 kron. Deleži pa 329.574 kron. Ravno tisto leto, ko je Zveza najbolj napredovala, so brusili liberalci svoje strupene jezike najbolj ob njo. Njen celokupni promet je znašal 1910. leta 116 milijonov 247 tisoč 163 kron. Samo češka Zveza, ki ima blizu 2000 zadrug, nemška češka, ki jih ima krog 800 in dolenjeavstrijska, ki jih ima nad 750, so močnejše. Pomisliti pa moramo, koliko sta češka in dolenjeavstrijska dežela bogatejši od naših. Deležev pa ima naša zveza največ in s tem tudi sorazmerno največje jamstvo. Poleg svojega rezervnega zaklada ima Zveza jamstva za več nego dva milijona kron. To podrobite liberalnemu hujskaču pod zobe, ko bi kje poizkušal lagati proti ti naši ljudski trdnjavi.

Naši prijatelji in somišljeniki so z nami vred lahko ponosni na vse naše delo, ne najmanj pa na združno. Stranka, ki varuje, kar je svetega našemu srcu, ki skrbi za izobrazbo, za gospodarsko povzdigo, in katere somišljeniki tako vneto sodelujejo pri našem prelepem združništvu, ne more propasti.

Političen pregled

AVSTRIJSKI DRŽAVNI ZBOR,

V sredo, 11. julija, se snide novoizvoljena ljudska zbornica. Za predsednika ji bo, kakor pišejo listi, izvoljen koroški liberalci dr. Steinwender.

O vladni večini ugibljejo listi, da bo najbrže sestavljena iz naslednjih

vladnih strank: 107 nemških svobodomislecev in liberalcev, 76 krščanskih socialcev, 72 Poljakov, 21 laških poslancev, torej skupno 276 poslancev, 18 več, kakor znaša polovica poslancev avstrijske zbornice.

PORAZ NEMŠKIH KRŠČANSKIH SOCIALCEV.

Ob ožjih volitvah 20. t. m. je doletela nemško krščansko socialno stranko precej huda izguba mandatov zlasti na Dunaju, kjer so imeli prej večino. Od 33 dunajskih poslancev so imeli krščanski socialci 20 poslancev, svobodomisleci 3, socialni demokratje 10. A sedaj je drugače. Že ob prvih volitvah, 13. junija, je bil silno strasten in hud volilni boj in naval združenih brez- in protiverskih bratcev: rdečih demokratov in zelenih svobodomislecev, ki se je ob ožjih volitvah 20. t. m. še hujše razvnel in divjal s še vse hujšo silo in strastjo na naskok in napad na nemške krščanske socialce, ki so v tem boju izgubili samo na Dunaju 15 mandatov. Priporili pa so si liberalci in svobodomisleci od teh 15 mandatov 7, ter imajo tako sedaj na Dunaju 10 poslancev, osem pa so jih zavzeli soc. demokratje, ki imajo sedaj na Dunaju večino s svojimi 19 poslanci.

Bravec »Domoljubov« se bo brašal nehoti, kako je mogla priti ta izguba tako nenadoma nad nemške kršč. socialce. A to ni prišlo tako nenadoma. Vzrokov je več. Že dalj časa sem, kmalu po izgubi velikega nedosežnega voditelja stranke dr. Karola Luegerja (14. marca 1910.) so se začeli oglašati čedalje glasneje in hoteli nositi voditeljski zvonec moške, ki jim je bilo vse drugo prej in bolj mar kakor pa krščanska načela, po katerih se nazivlje krščanska stranka ter res zaveli stranko na slabo stran.

Najprej moramo kot poglavitno povdariti to, da krščanske socialne nemške stranke ni vrglo ob tla njihovo katoličanstvo, ampak to, da se ga niso dovolj tesno in dosledno držali! Omenim le njihove hude gonje proti Slovanom, ki žive na Dunaju in Nižjem Avstrijskem (Poštorna!). Dokler je živel rajni Lueger, je svoje pristaše vedno odvrčal od vsake javne sovražnosti nemško krščansko socialne stranke napram Slovanom, zlasti Čehom, ker je dobro vedel, kaj bi utegnilo iz tega zadeti stranko. Zato njegov vedni izrek: »Pustite moje Čeha v miru!« Ko pa je dr. Lueger legel v grob, so pa zašli krščanski socialci v tem oziru na kriva pota, šli slepo skupno v boj z nemškimi zagrizenimi nacionalci zoper Slovan- (zakon Aksman! proti slovanskim šolam na Nižje Avstrijskem) in s tem so sami odbili dunajske Slovan- (na Dunaju je namreč nad 40.000 slovanskih volilcev!) ter se tako oropali znatne pomoči. — Tudi za vladno so zadnje čase preveč slepo in tjavendan drli, tako da je morala Vseslovenska Ljudska Stran-

ka opetovano poseči v vroč boj zoper nje.

Poleg drugih vzrokov omenjamo še, da je bilo zelo mnogo krivo padcu tudi veliko pomanjkanje dobre organizacije. Izgubljala se je v malenkostih, a tudi glede večjih ciljev ni bilo stroge enote, zadostne zavesti skupnosti, ni imela posebej železnotrde organizirane bojne vrste, ki bi, prešinjena z živim strankinim prepričanjem, odvrčala napade na stranko in bila sploh vedno pripravljena na boj. — Stranka je, zlasti na Dunaju, preveč povdarjala vedno le srednje stanove, a se premalo, premalo brigala za delavske sloje, in vendar je na Dunaju sto in stotisoče delavcev, ki so skoraj vsi soc. demokratje. Zadnje čase so tudi mestni uslužbenci trumoma izstopali iz stranke. Treba tudi jemati v ozir, da medtem, ko ima socialna demokracija v svoji organizaciji zbranega blizu pol milijona delavcev, šteje nemška krščanska socialna delavska organizacija nasproti temu le kakih 80.000 delavcev. Tu je torej ena glavnih pomanjkljivosti in vzrokov padca nemških krščanskih socialcev na Dunaju, ni se dovolj zmenila za delavce, premalo storila, da si jih pridobi, jih organizira, zadovolji. In nevarno za trden obstoj stranke je bilo tudi, da je sestajala stranka krščanskih socialcev na Dunaju kot meščansko gospodarska stranka iz ljudi vseh mogočih vrst: bili so v njej krščansko katoliško prepričani moške, a tudi nemško nacionalni in socialni politiki in moške še drugih struj! Zato bi trebalo močnega obroča, da bi mogel držati vse te tako naravnost v nasprotni smeri težeče sile! Dokler jih je vodil in držal skupaj mojstrski voditelj dr. Lueger, je šla taka stranka v enotno smer, za skupnim ciljem. Po njegovi smrti pa niso vzele v roke strankinega vodstva prave roke, ni vodil stranke dovolj previden, preudarljiv mož, Gessmann, ki je šel s stranko brezpogojno v naročje vladi in v tesnem objemu s protikatoliškim svobodomiselnim nemškim narodnjastvom! Naj bi bila ostala nemška kršč. soc. stranka vsaj v gotovih važnih zadevah samostojnejša, se ne pehalo tako za min. sedeže, se ne spuščala tekmujoč s prenapetimi nem. svobodomiselnimi narodovci, tako spredaj, v prvih vrstah stoječ, v krivični protislovanski boj in zator, in stranka, ne samo, da bi ne bila tako propala, bila bi gotovo še napredovala, rastla. Več naj bi bila storila tudi za svoje časopisje, ki je na Dunaju vse premalo razširjeno nasproti ogromni vrsti judovskih in soc. demokratičnih listov, ki se tiskajo v stotisočih izvodov in tako lahko v kali ubijejo in zatro vsako krščansko iskro, ki jo zanetijo v ljudstvu krščanski časopisi!

A ta poraz in padeč bo, kar si mora želeči vsak zaveden katoličan, sicer precej draga in huda, a vendar koristna šola. Da je bila res koristna in potrebna, sledi iz vsega, kar smo o stranki povedali; kajti, če bi bili nemški kr-

ščan.-soc. strankini voditelji še nadalje tako slepo tja v en dan hodili in drli za vlado in zlasti nemškimi nacionalci, ne rečemo dvakrat, da bi jih bilo to naravnost ugonobilo za vedno!

Sicer je pa stranka napredovala drugod za nekaj mandatov, tako da bo sedaj štela še 76 poslancev v zbornici.

Kako znajo nemški nacionalci z vsemi močmi navaliti neglede na druge sleparske čine in laži v boj za poslanski mandat, naj omenimo kot zgled in dokaz iz sloven. ozemlja. Iz zanesljivega vira je namreč dognano, da so žrtvovali ti nemški narodovci za edini slovenski koroški volilni okraj celih 35.000 K, da bi s pomočjo podkupovanja glasov spravili koroške Slovence ob ta edini slovenski državnozbornski mandat, da bi jih potem mogli tem lažje in hujše zatirati.

NAPREDOVANJE, OZIROMA NAZADOVANJE STRANK OB DRŽAVNO-ZBORSKIH VOLITVAH.

Pridobili so si nemški svobodomiselci 31 poslaniških mest, na drugi strani jih pa izgubili šest. Krščanski nemški socialci pridobili 4, izgubili 24. Soc. demokratje nemški, kiso za osrednje vodstvo demokratske stranke, so si pridobili 15 poslancev, izgubili pa 22. Češki soc. demokrati pridobili 6, izgubili osem poslancev. V stari zbornici je bilo soc. demokratov 87, v novi jih bo 81. Poljaki do zdaj priporili 4, izgubili 3. Jugoslovani so ohranili skupno dosežanje svoje stanje. Lahko so pridobili 1. Gališki Rusini izgubili dosedaj 1 mandat. Bukovinski Rusini in Rumuni ohranili dosedanjih svojih pet poslancev. Vsenemci so pridobili 1, judovski nacionalci izgubili 2. Nemška narodna zveza, ki je štela prej 79 poslancev, jih ima sedaj 104, in sicer je med njimi 21 radikalcev, 24 agrarcev, 3 člani nove nemške delavske stranke.

CESAR SAM OTVORI S PRESTOLNIM GOVOROM,

kakor se poroča, zasedanje nove zbornice, a drugo poročilo pravi, da če vlada sedaj ne dobi strank za svojo večino, potem pa morda zasedanja zbornice v juliju ne bo, temuč se prične zasedanje šele jeseni.

KRONANJE ANGLEŠKEGA KRALJA.

Dne 22. junija so ob velikih slovesnostih kronali angleškega kralja Jurija V. Slavnostni izpredov je bil nad vse veličasten. Našega cesarja je zastopal član naše cesarske hiše.

PORTUGALSKA REPUBLIKA.

Narodna skupščina v Lizboni, ki obstoji iz 192 poslancev, je proglasila Portugalsko za ljudovlado ter se je izrekla za odpravo monarhije in dinastije (vladarske hiše) Braganca.

ALBANSKA VSTAJA

še vedno ni končana. Kakor se poroča, so se zopet uprli vstaši in napadli turške postojanke. Turške čete so s pomočjo močnega gorskega topništva po-

tisnile vstaše nazaj. Ob priliki obiska sultana v Albaniji, so se bili namreč sredi junija Albanci podali in turška vlada je bila že uradno razglasila, da je vstaja Malisorov končana. Turčija jim je obljubila zahtevane reforme in pomiloščenje vstašev. Sultanu se je poklonilo v Prištini 100.000 Albancev. Seveda, če bo ostala turška vlada zopet le pri praznih obljubah in ne izpolnila zahtev Albancev, bomo kmalu zopet slišali o »samopomoči« Albancev, ki si jih bodo zopet izkušali priboriti z orožjem.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu
»Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

»Gospodje,« je kričal kapitan, ki je bil sam v največji stiski, »prosim vas, pustite me! S svojimi vprašanji me boste popolnoma zmešali.«

»Povejte nam vsaj, ali smo v nevarnosti!« je prosil Albin.

»Ali ne morete tega sami spoznati?« je obupno viknil nesrečnež, ki ni vedel, kje bi našel pomoči.

»Ali je mogoče? Moj Bog! Moj Bog! Ali je mogoče!« se je tresel igralec in vzdihoval.

»Da, je mogoče!« je zdaj zakričal kapitan besno. »Toda upam, da se boste pomirili, če pogledate tjakaj in vidite, kako neutrujeno delajo mornarji pri sesaljках za vaše življenje. Nevarnost in potopitev sta še vedno dve različni stvari. Prosim vas, gospodje, premagajte strah! Zmešnjava je namreč hitro napravljena in potem je vsak nasvet zamaš. Ne smete pozabiti, da imamo na ladji tudi ženske!«

To rekši, je odšel drugam. Albin je začel jokati, Novinšek je onemelo obstal, general je pa šel za kapitanom.

»Ali je res nevarnost velika?«

»Gospod general, dno ladje je sprejeto in zadaj preluknjano.«

»Kaj nameravate storiti?«

»Ladjo vzdržati, dokler pač morem. In zdaj, če mi hočete napraviti malo uslugo, potem vas prosim, vplivajte na tega bojazljivega igralca. En strahopetnež jih lahko napravi mnogo. Če bomo mi dali pomorščakom zgled obupnosti, potem smo pa res izgubljeni.«

Milanovič je že izvršil kapitanovo povelje. Kapitan ga je poklical k sebi. Oba sta se sklonila nad zemljevid, preračunala oddaljšo bližnje zemlje in ukrepala, kaj bi bilo storiti. Drugi so ju opazovali oddaleč, se pogovarjali in se pogosto ozirali čez krov.

Vsak je bil prepričan, da se ladja potopi, in oni, ki so bili pri vodnih sesaljках, so opravljali svoj posel zdaj

počasneje in obupano, ker so videli, da itak ni nikakega uspeha.

Gospa Završnikova je prišla s sinčkom na krov in stopila blizu Milanoviča. Ni vprašala, a z njenega obraza je bilo kaj lahko razbrati, da je pripravljena na najhujše. Kmalu nato se je prikazala gospa Centić na krov. Vzkliknila je, kakor divja zver, ko je zagledala žalostne razvaline; krčevito se je oprijela svojega moža. Njena služkinja, ki je prišla za njo, je debelo zrla predse in ni mogla izpregovoriti nobene besedice.

Mrtvaška tihota je legla na ladjo; motilo jo je le delo pri sesaljках in voda, ki je odtekala v morje.

Bilo je ob poldevetih. Niti najmanjši vetrič ni božal morskih valov, ki so se pa še mogočno dvigali in padali. Par težkih oblakov je nepremično stalo na nebesnem svodu. Iz enega se je vtil dež in okrasil morsko površino s čarobno mavrico.

Milanovič je zaklical tesarju, naj zopet zmeri vodo. To se je zgodilo: vode, ki je tekla v ladjo, ni bilo mogoče premagati.

Ko je kapitan zvedel to novico, se ga je polotila obupnost. Kakor okamenel je strmел v daljavo.

Čez nekaj časa se je naenkraf dvignil, šel k Milanoviču in mu rekel:

»Pustite sesalke pri miru! Vsi možje naj pridejo semkaj!«

Vse je obmolknilo. V svečani tihoti so prišli vsi možje pred kapitana. Svetlo je sijalo solnce na njihove blede obraze; pa niti na enem ni bilo brati sence kakega očitjanja. Vsem je bilo hudo, vsi so hrepneli po rešitvi, vsi so zrl žalosno na svojega starega, osivelega vodnika, ki jih je nagovoril s tresočim glasom:

»Priatelji, upal sem, da bom pripehljal ladjo domov; in pri neprestanem izsesavanju vode in ob ugodnem vetru bi se bilo to lahko zgodilo, čeprav jo je vihar tako razdjel, toda več vode prihaja v ladjo, kakor jo moremo sproti izsesati, zato vas ne maram dalje nadelgovati z brezuspešnim delom. Pri tem vremenu se bo ladja držala še nekaj ur na površju, zato bomo imeli dosti časa, da pripravimo rešilne čolne in jih zadostno oskrbimo s hrano. Vsi ste dobri, blagi možje in jaz sem prepričan, da si boste šteli v čast, da morete to dokazati, zlasti zdaj v tem nevarnem položaju s svojo mirnostjo in modrostjo. V čolnih je dosti prostora za nas vse. Največji ima prostora za 13 oseb, drugi trije pa vsak za sedem. Sam bom prevzel vodstvo prvega, nadkrmar, prvi in drugi pomagač bodo pa vodili ostale tri. Vsak bo pravočasno zvedel, kam naj gre. Za preveliko naglico ni nobenega vzroka. Mirno bomo naj lažje vse izvršili. Nekaj naj jih gre še k sesaljкам, drugi naj gredo zajtrkovat, precej nato pa namestovat prve. Ko se bodo še ti okrepčali, potem bomo pripravili čolne; vsak bo storil, kar bo pač mogel. Bogu pa izročim varstvo nad našim delom. Amen!«

»Amen,« se je razlegalo kroginkrog. Možje so navdušeno pozdravili kapitana in odšli vsak na svoje mesto.

Zdaj se je obrnil kapitan, do popotnikov:

»Gospoda moja! V nevarnem položaju smo. Dal Bog! da bi mi bil prihranjen ta govor do vas. Štirideset let že vozim po morju, pa se mi kaj takega še ni pripetilo. Pa to ne pride tu v poštev. Samo to vam hočem povedati, da vem, kaj sem vam dolžan storiti in da vse moje moči in moje življenje mora biti za vas. Čolni bodo lahko nam vsem nudili varstvo, vreme bo — kakor vse kaže — ugodno in posebno čudno bi moralo biti, da bi ne bili danes zvečer že vsi varni na krovu kake druge ladje, ki jo bomo srečali; na tem mestu je vedno mnogo ladij. Nekaj vas bo šlo z menoj, drugi se boste pa zaučili mojim večjim prijateljem. Cenjene gospe, prosim vas, ohranite pogum, potapljajoča se ladja ni ravno taka nesreča, če je dosti čolnov in večjih mornarjev, ki jih znajo voditi. Pojdite z menoj v dvorano, da se pokrepčamo, potem bomo opremili čolne z vsem potrebnim in stopili vanje s trdnim zaupanjem, da bo božje oko, ki vse vidi, čulo tudi nad nami.«

Kratko lahko mrmranje je šlo skozi družbo. Gospa Centič je začela jokati. Ko se je nekoliko pomirila, je rekel general:

»Moji dragi sopotniki, združite se z menoj v molitev, da se izročimo v božje varstvo in milost!«

Gospodje so se takoj odkrili; tedaj je rekel kapitan:

»Da, gospod general, to nam bo vsem pomagalo, zato mi dovolite, da obvestim o tem tudi mornarje. Mnogi se bodo gotovo z veseljem udeležili skupne molitve.«

Milanovič je takoj odšel na prednji del in kmalu se je vrnil z vsem moštvo; tudi oni, ki so bili pri sesalkah, so se pridružili.

Nepopisno vzpodbudno je bilo gledati, kako je častitljivi stari gospod, bosonog, s sklenjenimi rokami, z obrazom obrnjenim proti nebu, klečal in s tresočim glasom klical Boga na pomoč in ga prosil milosti in usmiljenja in rešitve iz te stiske in nevarnosti. Nekaj svetega je bilo v tem, kako je sivi vojak govoril k svojemu Bogu. Izmed moštva so nekateri držali roke na obrazu, drugi so klečali s spoštljivo upognjeno glavo, ta in oni je resno zrl na generala, mnogim so tekale solze po velikih licih; a ni se jim bilo treba jih sramovati. Vdova je klečala poleg sinčka, katerega se je krčevito oklepala.

Nad njimi pa je sijalo jasno sonce; dolgi gladki valovi so enakomerno udarjali ob ladjo, ki je bila kakor mrtva, in med besedami generala in mrmranjem onih, ki so mu odgovarjali, je bilo čuti grgranje naraščajoče vode v ladjinih prostorih.

ŠESTO POGLAVJE.

V čolnih.

Opoldne so že viseli čolni ob ladji. Vsak je imel svoj jambor, svoje jadro, zadostno število jermenov in vrvi; vsak je bil tudi preskrbljen s potrebno množino pitne vode in živeža. Kakor lahke orehove lupine so se poigravali ob neokretnem, hiračjem ladjinem truplu. Skoro neverjetno se je zdelo, da bi mogli sprejeti vse ladjine prebivalce, ki so že nestrpno čakali trenutka, da se vkreajo.

Vode že nekaj časa niso več izsesavali; ladja se je poglabljala vedno bolj v morje, en del je bil že v isti višini z morskno gladino.

Gospo Centič so mornarji najprej dvignili čez krov; ta se je nekoliko branila in kričaje stegovala roke proti možu, toda moške, ki so jo držali, so jo znali dobrohotno pomiriti in ohrabriti. V par trenutkih je bila že v velikem čolnu.

Vdova je prišla vsled svoje posebne prošnje v Milanovičev čoln; najprej so spustili v čoln njenega otroka, potem mu je sledila še sama; sedla je na najzadnjo klop in se oklenila z roko dečkovega vratu.

Zdaj se je naenkrat razlegel klic:

»Hitite! Ladja se bo vsak čas potopila!«

Hitro so položili še Centičevo služabnico v čoln; njej so sledili možje. Igralec in general sta stopila v Milanovičev čoln, drugi so se izročili kapitanovemu vodstvu. Za temi so bili tudi pomorščaki trenutno vsak na svojem mestu. Slednjič je zapustil ladjo Milanovič in za njim še kapitan.

»Odrinite!« je zapovedal kapitan.

Odvezali so jermena; čolni so se ločili in jadrali kakih 300 korakov od ladje, kjer so lahko krožeč obstali. V globoki žalosti in grozni razburjenosti so pričakovali mornarji trenutka, ko izgine ladja pod površino. Nihče izmed njih bi je ne bil mogel prej zapustiti, dokler ni prestala svojega smrtnega boja. Prepuščena žalostni usodi vsaj v zadnjih trenutkih ni bila popolnoma zapuščena — osamljena. Kakor mora človeku nehoti pretresti srce, če zre svojega prijatelja, ki se bori s smrtjo, tako je vplivalo žalostno stanje potapljajoče se ladje na vse, ki so bili priče njenega groznega pogina. Njihovo žalost pa jim je še povečalo veselo jasno sonce, ki se jim je takorekoč škodljivo posmehovalo, in pa gladko temnomodro morje, ki je grabežljivo čakalo trenutka, da jo požre.

Smrtna tihota je kraljevala v čolnih in okrog njih. Le zamolklo je odmevalo šumenje jader po vodovju. Zdaj pa, naenkrat, se je oglasil zvon na ladji in pretresljivo žalostno so doneli njegovi glasovi po tihoti; zakaj pel je pogrebno pesem. Vsi so se zgrozili v nemirnem pričakovanju. Mornarji so zrl v praznovrnen strahu proti ladji, da bi opazili duha, ki je zvonil smrtno in pogrebno pesem. Kakor da je zadnji-

krat dihnila, se je nagnila ladja zdaj trdno na stran proti čolnom. Iz čolnov pa je prišel pritajeno glas:

»Zdaj je po nji.«

In bilo je res tako.

Polagoma je ugaševala njena zvezda, tako počasi, da so bila njena okna še čez dokaj sekund v isti višini kakor voda. Visoko se je dvignilo še enkrat njeno razmesarjeno truplo, kakor utopljenec, ki v obupu in smrtnem strahu še enkrat dvigne roke proti nebu, če bi morda vsaj v zadnjem hipu prišla odkod pomoč. Nobenega glasu ni bilo čuti, le voda je skrivnostno grgrala. Voda je našla vhodov v ladjo dosti. Zvezda je ugasnila, življenje je prenehalo. Le nekaj polomljenih jamborov je molelo iz vode. Slednjič so izginili še ti pod vodo. »Adrija« je že ležala v grobu. Čolni so osiali sami na nepregledni, strašni morski pustinji, ostali so sami brez varstva, kakor nepreskrbljeni otroci, katerim so ravnokar zagreblili ljubljeno mater.

Nekaj časa je bilo še vse tiho kakor v cerkvi. Slednjič je prekinil molk kapitan, ki je rekel:

»Zdaj jadramo proti vzhodu. No, z božjo pomočjo naprej! Jadra razpnite! V kratkem utegnemo dobiti ugoden veter. Srečno pot vsem skupaj!«

Mogočen »hura« navdušenih mornarjev je bil odgovor na kratke, pa jedrate kapitanove besede. Na vseh štirih čolnih so zablestela jadra. Mornarji so veslali, da je bilo veselje gledati, kako so čolni hiteli po gladini.

»Hura«, ki ga je zaklicalo moštvo, je pa poživil tudi potrta srca obupanih popotnikov. Saj pa je tudi vsakdo potreboval tolažbe in moči.

Kje je pero, ki bi moglo popisati pretresljivi vtis, ki ga napravi na človeško srce nepregledno morsko površje, če zre oko neskončno njegovo globočino tako blizu, da se roka lahko dotakne njegove površine, ki je pričetek te brezmejnega globočine! Tesno in grozno je bilo popotnikom pri sreči vsled te strašne bližine. Mogočna ladja, ki jih je nosila doslej, jim je bila porok, da so varni; toda zdaj, ko so v njej odsevali kakor v zrcalu njihovi blede, prestrašeni obrazi, zdaj, ko so si bili v svesti, da jih loči od brezmejnega prepada le nekaj tankih desk: zdaj se jim je zdelo, da jih zalezuje smrt na vseh straneh.

Prebivalci Milanovičevega čolna so bili sledeči: Gospa Završnikova s sinčkom, general, igralec Albin in dva mornarja, Zamjan in Mirtič po imenu, skupno torej sedem oseb. Veliki čoln se je zdel iz dalje preobložen, vendar primerno svoji velikosti ni imel preveč stanovalcev. Za tem sta sledila še ostala dva čolna, katerih zadnjega je vodil drugi pomagač Rok.

(Dalje prihodnjič.)

RAZGLED PO DOMOVINI

+ **Iz S. L. S.** Izvrševalni odbor S. L. S. je soglasno in ob velikem navdušenju izvolil za podnačelnika stranke dr. Vinko Gregoriča.

Umrli je 25. junija v Št. Vidu nad Ljubljano vpokojeni župnik banjeloški, gospod Frančišek Andrejak. Rojen je bil v Podutiku v šentviški župniji dne 12. novembra 1844, v mašnika posvečen dne 9. julija 1870. Služboval je kot kaplan na Brdu pri Lukovici in v Črnem vrhu nad Idrijo, kot župnik v Mozeltju in Banji Loki na Kočevskem. Pred štirimi leti je stopil v pokoj in se naselil v svoji rojstni fari v Št. Vidu. N. v m. p.!

+ **Iz deželne odbora.** Med referati, ki jih imajo deželni odborniki, je nastala sledeča izprememba: referat o živinoreji je prevzel od grofa Barbota dr. E. Lampe, finančni referat je pa prevzel deželni glavar pl. Suklje.

— **V zdravstveni zastop novomeški** je imenovan deželni poslanec Franc Dular.

— **V okrajni cestni zastop škofje-loški** je imenoval deželni odbor Franceta Grošeljna, župana v Poljanah, in Jožefa Hafnerja, svetnika trgovske in obrtne zbornice, v Škofji Loki.

Občna zbora Rafaelove družbe in Jugoslovanske strokovne zveze sta se izvršila 25. t. m. v najlepšem redu. Zborovalci obeh organizacij so se zbrali ob 9. uri dopoldne v lepi kapelici Alojzevišča k sveti maši, ki jo je daroval p. g. Zaplotnik. Po sveti maši so se podali člani v »Ljudski Dom«, kjer je bil najprvo občni zbor Rafaelove družbe, ki ga je vodil predsednik deželni odbornik dr. Pegan. Iz poročil povzamemo, da Rafael vestno skrbi za blagor izseljencev. Po Rafaelu je pa zborovala Jugoslovanska strokovna zveza. Občno zborovanje je vodil deželni odbornik dr. Zajec, poročala sta blagajnik Dermastia in glavni tajnik dr. Tomažič. Na občni zbor so došli malone vsi delegati Zvezinih skupin: s Štajerskega, Primorskega in Kranjskega. Razprava je bila živahna in se je tikala Zvezinega razvoja in delavskega tiska. Udeležili so se je malone vsi delegati in delegatkinje. Zvezino blagajniško stanje je ugodno, članov šteje do 2000. Priporočamo, naj se povsod dela na to, da pridobi Jugoslovanska strokovna zveza veliko novih članov in članic.

35.000 K za Grafenauerjev mandat. Iz zanesljivega vira vemo, da so na Koroškem nemški nacionalci za edini slovenski volilni okraj na Koroškem žrtvovali 35.000 K, da bi bili s pomočjo Judeževih grošev, ali bolje rečeno, tisočakov, ogoljufali koroške Slovence edinega državnoborskega mandata in bi

mogli potem slovenske kmete s škorpioni bičati. Tako se volijo nemško-nacionalni poslanci!

Pri ožjih volitvah za državni zbor je na Štajerskem zmagal z veliko večino naš kandidat Brenčič. Liberalni protikandidat, znani zdražbar Ploj, je odsej politično pokopan. Tako je zdaj slovenska Štajerska vsa združena pod praporom S. L. S.

Mrtvi so volili. Slovenska liberalna stranka si je pri zadnjih volitvah priborila le še enega državnega poslanca, in sicer v Ljubljani. To pa se je med drugim zgodilo tudi na ta način, da za liberalno stranko volijo tudi ljudje, ki so že več let v grobu. Dognalo se je v Ljubljani več slučajev, da se je volilo z legitimacijami, glasečimi se na imena ljudi, ki so že davno umrli, ki pa so v od ljubljanskega magistrata sestavljenem imeniku še vedno med volilci. Pa naj liberalci še trdijo, da je s smrtjo vsega konec, ko se njihovi pristaši še z onega sveta udeležujejo volitev!

Moka se je podražila za dva vinarja pri kilogramu takoj, ko se je dognalo, da je zmagal v Ljubljani Ravnihar, na Dunaju pa s pomočjo judovskih denarnih mogotcev socialni demokrati. Kapitalisti so hitro izrabili priliko. Vse kaže, da bodo svobodomiselci svojo zmago porabili tako, da bodo vse podražili, kakor je tudi povzročil še nedavno ljubljanski liberalni občinski svet, da so se podražila v Ljubljani stanovanja, ker je prvi sam podražil stanovanja v podturenski graščini, za njim so jih pa podražili drugi ljubljanski hišni posestniki, češ, da kar stori liberalni občinski svet, to smejo storiti tudi oni. Kljub temu so seveda socialni demokrati pomagali liberalcem, da so zmagali pri zadnjih državnoborskih volitvah v Ljubljani.

Nagrobni spomenik kardinala Missia. Po naročilu tozadevnega posebnega odbora je izdelal akademski kipar Alojzij Repič, c. kr. profesor na umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani, spomenik rajnega kardinala Jakoba Missia, knez nadškofa goriskega in bivšega knezoškofa ljubljanskega. Spomenik je namenjen za grobno kapelico na Sveti Gori pri Gorici in je portret rajnega cerkvenega kneza. Kardinal kleči v molitvi zatopljen, oblečen v kardinalsko obleko. Cela podoba je izklesana kot visoki relief iz tirolskega (Laas) marmorja. Plošča je 2 metra 30 cm visoka in 1 m 80 cm široka. — Da se občinstvu, ki se zanima za domačo umetnost, da prilika ogledati si spomenik, je le-ta razstavljen na dvorišču c. kr. umetno-obrtni šole (Stiški dvorec, Stari trg št. 34), in sicer od vste-

tega 24. junija do vštete 1. julija, vsak dan od 9. do 2. ure. Vstop je prost.

Potrjena postava. Cesar je potrdil po kranjskem deželnem zboru sklenjeno izpremembo postave dne 27. oktobra 1900 o sanitetni službi na Kranjskem izvzemši Ljubljane.

Okrajne gasilske zveze. Deželno predsedstvo je vzelo na znanje ustanovitve sledečih »Okraj. gasilskih zvez«: Ljubljana 1, Št. Vid nad Ljubljano 2, Studenec 4, Kamnik 6, Domžale 7, Kranj 8, Škofja Loka 9, Bled 10, Radovljica 11, Kranjska Gora 12, Spodnji Logatec 13, Idrija 14, Postojna 15, Kostanjevica 18, Mokronog 19 in Cerknica 22.

Vič-Glince. Ljubljansko konsumno društvo se je v nedeljo sv. opravila, katero je imel v tukajšnji župni cerkvi gospod državni in deželni poslanec dr. Jan. Krek, udeležilo v dokaj lepem številu. Med sveto mašo je prav dobro pel moški zbor tukajšnjega katoliškega slovenskega izobraževalnega društva. Bog daj temu prekoristnemu društvu na priprošnjo njegovega patrona svetega Antona i v bodoče obilo blagoslova, da se bo krščansko socialno delavstvo vedno bolj zavedalo in spoznalo, da je edina pomoč za zlajšanje naraščajočih skrbi v teh časih draginje lepo, bratsko, vzajemno sodelovanje. — V zadnjem »Domoljubu« smo drage nam somišljenike že povabili na slavnost, ki se bo vršila tu prihodnjo nedeljo. Ako bi kateri pomotoma ne prejel povabila, ga tem potem najvljudneje vabimo na ljubko ljudsko veselico, ki bo res zanimiva in razvedrilna. Slovesnost bo celodnevna. Spored dopoldanske slavnosti bo: Dopoldne ob 9. uri: Sprejem slavnih društev, Orlov in ostalih dragih gostov pred Društvenim domom. Ob tričetrti na 10 odkorakajo društva in Orli z zastavami in vsi zbrani s sl. kamniško godbo na čelu v župno cerkev sv. Antona, kjer bo ob 10. uri maševal preč. o. provincial Angelj Mlejnik in govoril preč. gospod drž. in dež. poslanec dr. Jan. Krek. — Po cerkvenem opravilu obhod sl. društev in Orlov z zastavami z godbo na čelu skozi Glince, Rožno dolino v Društveni dom. — Govor državnega in deželnega poslanca vlč. gospoda dr. Jan. Kreka. Blagoslovljenje Društvenega doma po preč. o. provincialu Angelju Mlejniku. — Godba. Petje. — Spored popoldanske slavnosti. Po dopold. slavnosti obed v odkazanih gostilnah. Ob pol 3. uri v župni cerkvi litanije z blagoslovom. — Po litanijah odhod sl. društev na veselični prostor v gozdič g. Pavliča (Mirčnika), kjer se vrši velika ljudska veselica s sledečim sporedom: Javna telovadba Orlov na travniku tik gozda. —

Petje glasbenega društva »Ljubljana«, domačih in drugih pevskih zborov. — Koncert sl. kamniške mestne godbe. — Na veselilnem prostoru bodo različni paviljoni: Turška kavarna, Abstinenc itd. Zvečer čarobna razsvetljava gozdiča. Vstopnina k veselici za osebo 50 vin. — Orli v kroju vstopnine prosti. — V slučaju stalno zelo slabega vremena se vsa prireditev preloži na prihodnjo nedeljo, dne 9. julija 1911. Na veselo svidenje. Veselilni odbor.

Kmetijska šola na Grmu priredi na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. t. m. ob 9. uri dopolne poučbo predavanje na šolskem vrtu v Metliki. Predaval bode adjunkt A. Lapajne o naprednem čebelarstvu. K temu predavanju se vabijo čebelarji iz Metlike, Suhorja, Radovice, Semiča in Podzemlja.

Imenovanje. Učitelj v Idriji, Jožef Novak, je imenovan za okrajnega šolskega nadzornika slovenskih šol v okraju Kočevje.

Zagradba vipavskih hudournikov. Za zagradbo hudournikov Močilnik, Pasji rep in Bela je dovolilo c. kr. poljedelsko ministrstvo 60odstotni državni prispevek do najvišjega zneska 48.000 K, in c. kr. ministrstvo za javna dela 11.000 K.

Občinski odbor v Kamniku je razpuščen. Gerent je dr. Žužek, prisedniki dekan Lavrenčič, hotelir Kenda, notar Orožen, trgovec Hajek.

Podpora radi uim. — Povodenj in toča je naredila v zadnjem času mnogo škode v raznih krajih dežele in povzročila v mnogih krajih med kmečkim ljudstvom pravo bedo. V vseh takih slučajih je **neobhodno potrebno**, da naredi domače županstvo poročilo na okrajno glavarstvo s predlogom izdatne državne podpore, **povdarjajočo bedo**, ki je vsled uime nastala v dotičnem kraju med ljudstvom. — Prepis tega poročila pa naj pošlje županstvo **državnemu poslancu okraja**, da isti stori vse potrebne korake na najmerodajnejšem mestu.

Dragi kosci. Kosci računajo sedaj za svoje delo že po 4 K na dan in prosto hrano. Kmetje se opravičeno pritožujejo nad tako draginjo.

Utopijenca so potegnili iz Save v Radečah pri Zidanem mostu. Utopljenec je kakih 30 let star, 175 cm velik, je imel bele porhantaste spodnje hlače in rjave čevlje na zadrigo. Kdo da je, se še ne ve.

Silajna zmaga pri občinskih volitvah v Litiji. Kar ni nihče pričakoval, se je zgodilo: **Litijska trdnjava liberalizma se je podrli.** To se je zgodilo pri zadnjih litijskih občinskih volitvah. Liberalci so napeli skrajne sile. Pri agitaciji so se posluževali vseh sredstev, ki so jim na razpolago. Razširjali so grde laži o naši stranki, begali volilce na vse načine, jemali so volilcem že popisane glasovnice, črtali, kupovali so glasove s pivom, sebi le količkaj podrejene volilce so pa terorizirali in grozili omahljivcem, a vse jim ni nič pomagalo.

lo. V drugem in tretjem razredu je prodrla in zmagala naša lista z večino čez 50 glasov. Rezultat je sledeči: 12 je naših odbornikov, 3 omahljivci in samo trije liberalci. Le v prvem razredu so z nasilnostjo prodrli s svojo listo liberalci in to z neznatno večino. Liberalci so bili irdno prepričani svoje zmage. Že prejšnji večer so izpili štiri sodčke piva na medvedovo kožo in grozovito razsajali in se usajali, da morajo zmagati. Po volitvah pa so imeli grozovitega mačka.

Vrhniskim vlakom se ima zvišati vozna hitrost od 35 na 40 km na uro. Veliko hitrejši ne bodo!

V Ameriki so umrli Slovenci. V Richmondu, Minn., je dne 19. maja umrl John Jakša, rojen v Gorenjcih, hišni pridevek Geltnar, občina Kot, fara Semič. — V Bridgeportu, Ohio, je dne 4. maja umrla Helena Rutar, rojena Kenig, doma iz vasi Kunče, Kočevsko. Zapušča soproga in štiri otroke. — V South Chicagi, Ill., je umrl g. Anton Skala za vnetjem slepiča po operaciji. — V Kaylor, Pa., je umrl štajerski Slovenec Josip Rataj. Bolehal je že dalje časa. V Ameriki zapušča žalujočo ženo in enega brata. — V Clevelandu je umrla Antonija Gorjanc na Lake St. Vzrok smrti je bila jetika. Stara je bila 28 let. Zapušča žalostnega soproga in enega otroka. — V Clevelandu je umrl rojak Anton Trebec, doma iz Suhorja, fara Košana. Star je bil 21 let. Doma zapušča več bratov.

Zahvala. Dne 6. junija t. l. udarila je strela v moj skedenj in hlev in požar je uničil oboje popolnoma. Zavarovan sem bil pri **Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani**. Škoda se je cenila takoj in se mi tudi **popolna odškodnina** takoj izplačala. Vsled kulantnosti zavarovalnice štejem si v dolžnost, ta edini domači zavod vsakemu, ki ima kaj zavarovati, najtopleje priporočati.

Goričavas, dne 11. junija 1911.

1934

Franc Mate l. r.

Vsled opetovanih vprašanj javljamo župljanom v Ribnici, da gosp. Alojzij Klavs ni več naš poverjenik, marveč da sta prevzela z današnjim dnem zastopstvo našega zavoda v ribniški dolini in sicer gosp. Karol Ilc iz Goričevasi za spodnji del proti Kočevju in gosp. Fran Grebenc iz Zgornjih Lazov za zgornji del proti Laščam.

Ravnateljstvo „Vzajemne zavarovalnice“ v Ljubljani

dne 20. junija 1911.

1935

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakage odbitka,

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Iz Št. Vida pri Brdu. Kakor pri zadnjih državnozborskih volitvah leta 1907, sta bili tudi letos edini občini Trzin in Prevoje, kjer se je izvalil Sršen. Mora biti v teh dveh krajih menda res pravo sršenovo gnezdo. Čudno je samo to, da ti zavedni valivci Sršenovi ne pričakujejo kake podpore od Sršena, temveč od poslancev S. L. S. Lazijo za tem in onim. Upamo, da dobé pravi odgovor!

g Stara Loka. Naš vrli g. kaplan Janko Baloh, ki je v poldrugoletnem bivanju pri nas kot duhovni pastir in kot organizator dosegel krasnih uspehov, se je preselil v Zagorje na Notranjskem. Hvala mu iskrena za ves trud in rodovitna mu zemlja v novem vinogradu!

g Močniške volilne slike. Naši liberalni agitatorji so bili tako goreči, da zaslužijo majhen spomenik. Najpreje štajerska stran: Vso svojo mesarsko naravo je pokazal vranski Koš. Ves iz sebe je letal okoli in nabijal plakate po kozolcih. Sedaj nima ne Robleka, ne naših odjemalcev. Bolj skrito in zvito je deloval tajnik Trdin. V boj je pošiljal svojega slugo Grlico. V svoji županski oblasti mu je naročal, naj vsakemu ob dostavitvi zabiči: Volite kogar hočete, le Korošca ne! In sedaj, ko vsa ta krasna sredstva niso nič izdala, se je maščeval s tem, da v svoji vsemočnosti ni dovolil streljanja na sv. R. Telesa dan motniškim štajercem, ki vsako leto v bližini župne cerkve na štajerski zemlji streljajo. Pač tajnik za razstavo! — Kranjska stran: Kakor znano, ščurki ponoči najbolj rogovillijo. Tako je tudi fantek enakega imena lažil zvečer po hišah: »Saj boste Tavčarja volili?« Volivec: »Tebi nič mar, če prav volim svojo ženo. Ti si mesto liberalnih časopisov kupi nepremočljivo platno.« Prišepal je tudi špitališki logar in ti-

ščal v žepu rdeče Pestotnikove plakate: »Kaj boste tukaj volili?« Volivec: »Ne vem še gotovo, ali bomo valili kurja ali gosja jajca.« — »Saj duhovnik vam še ni nikdar nič dobrega storil.« Volivec: »Če bi v Špitaliču ne bilo duhovnika, bi ti moral svojo gostilno pri cerkvi takoj zapreti.« — In veste, gospod urednik, koliko so jih ti divjaki dobili na svojo stran? Na Štajerskem nobenega, na Kranjskem pa sedem. Le tako naprej!

g Iz preddvorske občine. Volitev se je udeležilo 382 volilcev. Dobil je naš kandidat 364 glasov, zaliloški Demšar 2, 2 glasovnici sta bili prazni, 14 glasov je bilo neveljavnih. Kot liberalna agitatorja sta prišla na volišče znani učitelj Gros iz Gorič in pa Primožev Lojze iz Tenetiš, dasi nobeden od obeh ni imel volilne pravice. Posebno mladoletni Primožev Lojze je zajahal liberalnega konja, pa sedaj je imel brž smolo: glasovnice, katere je on drugim napisal, so bile neveljavne. Na stotine volilcev je znalo prav napisati kandidata na glasovnico, g. Alojzij tega ni znal, dasi ravno se kot komij šteje bolj med učene. Primožev Lojze tudi rad poagitira med fanti za »Jutro«. G. Alojzij, varujte se, da za tem »Jutrom« ne pride slab večer. Pa Lojze se gotovo misli, koliko bo storil za izobrazbo, če bo med ljudstvo sejal liberalizem! Lojze! pamet, pa bo tudi za Vas prav!

g Tržiške novice. Pretečena nedelja je bila res mladinska. Ta dan je namreč pristopilo 380 otrok k prvemu svetemu obhajilu. Toliko prvoobhajancev še ni videla naša župna cerkev, ki je bila zelo lepo ozaljšana. So bili pa ti mali tudi dobro pripravljeni. Vsak dan si jih videl v cerkvi moliti križev pot in druge molitve. — Ustanovili smo tudi družbo treznosti, ki ima mnogo udov med mladino. — Občinske volitve za trg bodo prihodnji mesec. Naši mokračji se že pripravljajo, da bodo začeli slepiti delavstvo. Upamo, da se je že marsikateri delavec od zadnjih volitev zmordil in da bo pokazal rdečemu agitatorju vrata, kadar bo prišel podpisovat glasovnice. Socialni demokratje so goljufali in slepili nevedno ljudstvo pri zadnjih volitvah z draginjo, zelo smo radovedni, kaj si bodo izmislili pri občinskih volitvah. Zato pa pozor pred rdečimi sodrugji!

g Iz okolice Kranja. Zastonj — tako kličejo po volitvah vsem nasprotnim agitatorjem — zastonj ste se pehali in letali okrog. Zmaga je naša. Kaj ne, kmetje in delavci, naša stranka stoji trdna kot skala. Cela Avstrija gleda z občudovanjem na nas. Še krščanske stranke pri tujih narodih se morajo od nas učiti. Nasprotniki pa mora res sram biti, ko vidijo, da pripadajo k oni stranki, ki je doživela po vsem Slovenskem strahovit poraz. Le v Kranju se še šopiri. Zato pa kličejo vsem onim v naših vaseh, ki so se dali premotiti in so z nasprotniki volili, vrzite od sebe to sramoto in ne držite nikoli in nikjer več s tisto stranko, ki služi le pro-

tiverskim idejam in izpodkopa ugled cerkve in duhovnikov. Nekateri delavci in kajzarji so volili z liberalci: o ubogi zapeljani ljudje, kaj pa boste od teh brezvercev dobili, ki nimajo nobenega smisla za vaše potrebe, ampak vas le hujskajo zoper vsako oblast? Če bi hudič mogel, bi se dal gotovo za liberalnega poslanca voliti, ker tako bi mogel cerkvi največ škodovati. Tako sem slisal nekda praviti. Pa verjamem. Dandanes se gre pri politiki ne samo za želoec, ampak za splošno korist in za vero. Le pazite in boste kmalu videli, s kakšnimi strašnimi predlogi bodo nastopili liberalci v državnem zboru. Zdaj po volitvah ne prikrivajo več svojih pravih namenov, ampak jih že očitno v liberalnih časopisih priznavajo. Zato, krščanski kmet in delavec, pri politiki ne smeš na osebno korist gledati, ampak na splošno. Proč z liberalno stranko iz naših vasi. Proč z njenimi listi v gostilnah. Kmetje, ne verjemite vsakemu agentu, bodite zavedni in držimo skupaj! V Hrastju je precej liberalnih glasov. Ali ni temu kriva tudi gostilna v Čirčičah, kjer se brez koncesije — tako ljudje govore — prodaja žganje? Odkar je ta gostilna tam, se je mnogo poslabšalo v ondotnem kraju: prišlo je ponočevanje, zapravljanje in pijančevanje na vrsto, ljudje so bolj razbrzdani in seveda take liberalci lažje pridobijo za-se. Odpravite ta sramotni madež od sebe, Čirčani; škoda vas je drugače. V drugih vaseh, na primer na Klancu, pa straši rdeča pošast. Nekaj delavcev se je dale preslepiti, da verjamejo judovskim socialnim demokratom, ki jim vedno nebena na zemlji obljubujejo, dajo jim pa nič, ampak le velik davek od njih za svoje lastne žepe zahtevajo in jim vero jemljejo. Pa pravijo, da smo mi krivi draginje in da za delavce premalo storimo. Pa vprašamo vsakega odkritosrčnega človeka, ali se ni naša stranka ravno za delavca najbolj potegovala, glejte samo v Ljubljano in na Vič, tako da dandanes delavec zelo dobro stoji, da ni več revež, če le pošteno živi in si denar za starost prihrani, ne ga pa zapije.

g V Mostah pri Komendi se je pri občinski volitvi prejšnjim štirim odbornikom Slovenske Ljudske Stranke pridružilo še sedem novih, tako da je sedaj 11 odbornikov S. L. S. in en sam iz prejšnje dobe zagrizen nasprotnik. — Propadli so bili kar trdno prepričani, da se jim odborniški stolčki ne morejo prevrniti. Zato se sedaj hujujejo nad manj premožnimi volilci in nad sosednimi občani, ki so se poslužili svoje pravice, ker plačujejo tudi davke. Te pravice jim ne more vzeti noben strupen jezik kakega sršenovca in nobena pritožba pri kakem višjem prijatelju.

g Moravče. Volilna borba je končana; velikska zmaga na naši strani, to je uspeh, ki je vznemiril liberalne kroge. Še zadnji dan pred volitvijo so bili prepričani liberalci, da pride dr. Krek v ožjo volitev. Kako so prišli do te misli, nam je nerazumljivo. Mi se pa

smejemo, ker smo jih šele zdaj spoznali, da se razumejo na politiko toliko, kot zajc na boben. Naše ljudstvo pa je pokazalo, da ne mara zanje. Še celo liberalci se sramujejo svojega voditelja in nihče noče imeti tega imena, da bi bil volil liberalca. — Za smeh in kratek čas. Trojne vrste liberalci so v našem okraju. Ta nobel so volili Tavčarja, ta trdi liberalci Sršena, ta mehki pa tustajnskega grajščaka, ki sicer zatruje in potrebuje nas, na tihem pa rogovili in dela svojo stranko. Mi jo mu privoščimo in mu želimo najboljših uspehov. Morda ga spravijo iz zagate, v katero je zašel. — Liberalna posojilnica. Bahanje se vrsti za bahanjem, toda če kdo hoče denar iz hranilnice, pa ga ni. Če ves dom streho vred zasedejo sami liberalci, pa še ne bo nič. Nek hudomušnej je dejal: Liberalci so takrat najbolj falili, ko so delali streho na dom. Če bi je ne naredili, bi že neslo notri, a skozi streho ne gre. Kje je hranilna knjižica št. 1135 in 1399? — Sejmov v Moravčah ne bo toliko časa, dokler tisti liberalen vaški odbor ne pripravi sejmišča za živino. Kdaj se to zgodi, še ne vemo. Sicer je šlibar na dan volitve že pred peto uro zjutraj štondgelt pobiral, pa ni nič skupaj spravil.

g Z Dolskega pri Ljubljani. Kar ni bilo pričakovati, se je zgodilo pri nas v nedeljo pri procesiji sv. Rešnjega Telesa. Radi slabega vremena na praznik sv. Rešnjega Telesa se je procesija preložila na nedeljo. Da bi se procesija vršila v najlepšem redu, so gospod župnik razvrstili razna društva in določili, da nosijo bandera Orli, kar se je tudi zgodilo; to pa seveda nikakor ni bilo po volji našim nasprotnim junakom. »Župnik ne bode določal za naša bandera,« so rekli, »saj bandera smo napravili mi in mi bomo določevali.« Zato je sklenilo naše gasilno društvo, ki šteje le devet članov, da hoče grede skozi vas med procesijo vzeti Orlom bandera ali jih razbiti. Niso pa čakali tega, prišli so kar v cerkev, kamor jih že dolgo ni bilo, napadli so Orle z banderi, hoteli jih s silo vzeti ali raztrgati, nakar je nastalo veliko razburjenje med ljudstvom. Zgraževalo se je ljudstvo nad podivjanostjo gasilnega društva. Njihova nakana pa se je preprečila. Treba bo poskrbeti, da se take nasilnosti za v bodoče enkrat za vselej preprečijo!

g Predoslje pri Kranju. Čas za vlaganje ugovorov proti volilnemu imeniku je potekel. Zvedeli smo, da je bilo vloženih precej ugovorov, kar kaže zanimanje za te volitve. Nasprotniki, ki se boje odkritega boja, delajo zahrbtno. Ker vedo, da spada županstvo v središče, to je v Predoslje, so začeli begati volilce s tem, da pripovedujejo, da se namerava prenesti županstvo na Primskovo in da naj bo bodoči župan gosp. Podlesnik na Primskovem. Mi smo pozvedovali po tem in g. Podlesnik nam je dal jasen in točen odgovor, da ni nikdar mislil na to in ne namerava niti

v odbor kandidirati. Torej ta stvar ne bo držala, prijatelji nasprotniki. Če pa vas že sedaj zanima zvedeti, kdo bo prihodnji župan, vam lahko postrežemo z odgovorom in vam povemo, da bo to mož, o katerem vemo, da bo vestno in točno spolnoval prevzete naloge in dolžnosti. Več pa vas sedaj ne briga. Poglejte, kako smo mi odkriti! Ker se nam ni ničesar bati, nimamo nič izgubiti, pridobiti pa toliko, da bo cela vaša armada zopet enkrat po notah tepena. To tudi zaslužijo vsi, ki hočejo nositi v našo občino vse razdirajoče seme svobodomiselnosti in liberalizma. Še je čas, da se zaslepljeni spametujejo in gredo s tistimi, katerim je res mir in gospodarski napredek naše lepe občine na srcu. Zato pamet! — Na Kokrici pravijo, da ima tu veliko besedo za prihodnje volitve Boštela. Ta je imela že večkrat veliko besedo, pa je tudi zmerom po jeziku dobila. Če jo sedaj zopet srbi, naj ga vtakne v vodo. Drugače ji ni pomagati. — Splošno pa mislimo, da smo mi z malimi izjemami edini v tem, da se mora ta boj izvajati v znamenju ljubezni in skrbi za napredek celokupne občine. Zato moramo iti edini v boj. Trden temelj za edinstvo pa nam bo pravična razdelitev odbornikov po posameznih vaseh. To pa naj upoštevajo tisti, ki so včasih mislili, da je komanda vrhunec politične delavnosti. Komanda sicer mora biti v vsaki organizaciji, ampak uspeh ima samo tamkaj, kjer se ji udje prostovoljno in z veseljem udajo. O tem še o priliki.

g Mengeš. Deklica ukradena? Pred kratkim je zginila posestniku Trojanšku na Dobnem hčerka Kristina. Vedno bolj se sedaj misli, da je otrok — ukraden. Tisti dan, v ponedeljek, dne 12. junija 1911, je namreč v Gameljnih videla neka ženska odurnega človeka, ki je hitro šel in nesel težko vrečo, v kateri se je slišalo, kot bi otrok zastokal. To domnevanje tudi ni prazno. Takrat so hodili po Rašici in Dobnem trije »hazvirarji« (cigani? ali judje z Ogrskega?), ki prodajajo po deželi prtove in drugo. Eden od teh je bil otrokom posebno priliznjen. Pri Trojanškovem sosedu na Dobnem je vzel otroka k sebi, ga božal, objemal in poljuboval čez mero. Tudi v sosednji vasi Rašici je to storil in je otroka celo iz hiše nesel, da je morala mati za njim iti in je videla, kako je hotel otroka vsega »obizlati«. — Izgubljena deklica je stara poltretje leto, rudečelična, z rumenimi lasmi. Doma so jej rekli Tinica. Kjer bi videli tiste ljudi, ki vodijo seboj tako deklico, naj naznanijo orožniški postaji. Morda je že zunaj kranjske dežele. — Ako ima deželna vlada kranjska v pregledu tuje hazvirarje, če se namreč pri njej zglašajo, bi bilo mogoče še kako zaslediti otroka.

Opomba uredništva. V »Hrvatskem Dnevniku«, ki izhaja v Sarajevu v Bosni, je z dne 21. jun. t. l. ta-le notica: Cigani ukradli dete. Iz Kozarca nam poročajo: Dne 15. t. m. je tukaj ljudstvo vzelo nekemu mažarskemu ciganu žen-

skega otroka, starega 3 do 3 in pol leta. Dete je rumenih las, modrih oči in okroglih lic in govori »galicijansko«. Ker so ciganski otroci navadno črni, je ta otrok vzbudil pozornost in so ga ljudje ciganu vzeli, češ, da ga je ukradel in ga rabi za beračenje. In zares se niso motili. — Tako sarajevski dnevnik. Ali ni to zgoraj omenjeni otrok? Nahaja se na občinskem uradu v Kozarcu, Bosna.

Dolenjske novice

d Izpod Kuma. Kakor vselej, so tudi zadnje volitve v državni zbor pri nas bile povoljne, ker naši dobri in poštenu možaki poznajo svoje nasprotnike. Oddanih je bilo 330 glasov, izmed katerih jih je dobil naš zaslužni gospod F. Povše 302, Reisner 22 in Bartol 2, štiri pa so bile prazne. Poznamo pa jih dobro, tiste »res nore« od prvega do zadnjega in si jih bodemo zapomnili. Pravijo, da čez sedem let vse prav pride — lahko pa še prej!

d Iz Prežganja pri Litiji. Na v d u s e n i O r l i ! Danes vam hočem povedati, kako navdušeni in požrtvovalni so naši Orli. Zadnje deževje je zelo razrušilo naša pota. Bila so za popravila dana na dražbo. Naši Orli so se združili in so zdražili popravo pota za 106 K (reci sto šest kron), ki si jih niso sami pridržali, temveč ves znesek darovali odkenu Orla. Res požrtvovalni Orli! Omeniti je tudi, da so nevstrašno delali v najhujšem naliivu in tresku. Bodi tudi ta čin drugim Orlom v spodbudo!

d Škocjan pri Mokronogu. Pri zadnjih volitvah se je pokazalo, da se samo tisti za liberalne laži niso popolnoma nič zmenili, ki pošteno žive, in pa tisti, ki berejo »Domoljuba«. Zato je pač skrajni čas, da vsaka hiša naroči »Domoljuba«, in komur je mogoče, »Slovenca«. Ob volitvah bo samo tisti hvaležen Slovenski Ljudski Stranki in jo znal zagovarjati, kdor pozna njena dela. Poštena poročila pa prinaša samo pošteno časopisje. — Domarji s svojim gnjusnim listom naj ostanejo sami. »Gliha vkup štrih«. Kdor glede tega, kar poštenu ljudje delajo, poslušaj prešestne Domarje, dela ravno tako, kakor človek, ki hodi turške dervise vpraševati, kaj se v katoliških cerkvah pridiguje.

d Iz Št. Jerneja na Dolenjskem. Tudi pri nas se je ponujal Dolfek Ribnikar za kandidata. Napravil je shod v nedeljo pred odločilnim 13. junijem. Zbral je okrog sebe nekaj liberalcev, ki so mu jih zbornali skupaj gostilničar Recelj, vrhpoljski Kos in pa načelnik kluba šentjernejskih fantov. Zvesto so poslušali ti ljudje in pritrjevali Ribnikarjevim klobasarijam; vmes pa je slišal marsikatero bridko od strani zavednih šentjernejscev, ki so z medključni oporekul lažnjivostim ljubljanskega »placrespehtarja«. Ponedeljek nato je bil pri

nas semanjski dan. Videli smo ga zopet laziti po trgu v spremstvu vrhpoljskega Kosa. Nekdo je vprašal Kosa: »Ti, ali ima ta Ribnikar kurjo slepoto, da moraš biti ti vedno njegov zvest spremljevalec?« Čudno se nam je zdelo in se povpraševali, kako da je Ribnikar kar naenkrat postal šentjernejski »placrespehtar«. Toda na vaše veselje vam povem, da ni še prišel tako daleč; saj njemu ni bil nič na srcu semenj in razni poljski pridelki, marveč iskal je s svojimi spremljevalci le ljudi, ki bi bili še tako neumni, da bi volili ljubljanskega klobasarja. Pa ves trud, kaj ne, Kos, je bil zastonj! Zastonj tudi trud nesrečnega kluba šentjernejskih fantov z njegovim načelnikom vred! — Dne 17. junija so odkrili v pleterskem samostanu spominsko ploščo izumitelju ladijskega vijaka Jožefu Ressel. Ta mož je bil od leta 1817 do leta 1821 oskrbnih pleterskih gozdov in vsled tega mu je postavilo kranjsko-primorsko društvo veličasten spomin. Pri tej slavnosti je v krasnem govoru podal dvorni svetnik Rubbia življenje in delovanje slavljenčeve. Poveljevali so to slavje tudi tamburaši iz Št. Jerneja, katerim bodi tem potem izrečena najpristržnejša zahvala.

d V krški občini liberalci že čutijo, da se jim majoje stolci. To so izpovedali šele 13. junija, ko so bili strahovito poraženi. Pa so si tudi sami izkopali grob, posebno s falitno vinorejsko zadruho. Namesto zlahtnega vinca so si oskrbeli drago sokolsko čokolado, ji oskrbeli prostore in zašli v ogrone dolgove (krog 100.000 kron), tako da se zidarjev ne morejo plačati. Značilno je to, da za svoje falitno podjetje niso dobili posojila v krških posojilnicah, ampak so si pri kočevski slovenski posojilnici izposodili kar 40.000 K! Ubogi kočevski Slovenci, ubogi kmetje, ki so se dali zapeljati od liberalcev!

d Št. Rupert. Dr. Lampe je imel preteklo nedeljo v Št. Rupertu shod in povdarjal posebno to-le: Z liberalci so volili tisti, ki so zoper kmeta. Liberalci so zoper cestni zakon; liberalci so zoper novo zajčjo postavo, liberalci so zoper novo šolsko postavo. Te zakone, ki jih je Slovenska Ljudska Stranka napravila v korist kmeta, torej nečejo tisti, ki volijo liberalno in zato pljujejo v lastno skledo, potem pa vpijejo, da poslanci nič ne store. Da, da, za liberalce naši poslanci tudi nič več storili ne bodo, to naj si zapomnijo.

d Prežganje. Dne 13. junija smo soglasno volili dosedanjega poslanca Fr. Povše državnim posalcem, ki je za kmetijske zadeve prvi poslanec. Liberalca ni bilo nobenega kljub temu, da ima liberalni kandidat Reisner tu svoje sorodnike.

d S Trebelnega. Dne 13. t. m. so bile pri nas prav živahne volitve v državni zbor, vendar je s pretežno večino glasov zmagal naš preč. g. Ivan Hladnik, kar bo domačinom gotovo v veliko korist. — Dne 15. t. mes., na sv. Rešnjega Telesa dan, nam je novi gospod državni poslanec ob asistenci domačega go-

spoda kateheta blagoslovil krasno novo šolsko zastavo. V svojem govoru nam je lepo pojasnil pomen zastavinih slik in tako ne bodo domačini mogli pozabiti, da ima šolska mladina zastavo, ki jo bode za dolgo, dolgo spodbujala s sliko sv. Janeza Krstnika in primernim napisom vsaj k za naše kraje toli potrebni zdržnosti žganja.

d Prežganje. Dne 11. junija se je po popoldanski službi božji slovesno blagoslovila prelepa kapelica v bližini župne cerkve pri štacunarju. Med slovesnim zvonjenjem in streljanjem se je nesel kip lurške Matere božje, ki jo je prav okusno napravil Jontes, podobar iz Lašča, v kapelico, kjer se je po kratkem nagovoru blagoslovil. Napravili so kapelico Prežganjci z denarjem in delom, drugi farani so precej darovali, največ zaslug pa ima trgovec Jožef Skulj, ki je zastonj napravil zidarska in tesarska dela ter vse vodil.

d Janče. Pri nas se je volitev prav dobro vršila, le nekaj šnopsarjev in osebnih sovražnikov župnikovih je volilo Reiserja ali Burgarja, človeka, ki živi popolnoma brez vere in že 40 let ni bil v cerkvi. Teh osem ali deset revežev se je silno osmešilo pred ljudmi.

d Štanga. Ob shodu sv. Antona dan in v nedeljo potem je bilo silno veliko romarjev, ki so prišli počastiti sv. Antona. — Dne 13. junija se je tu vršila volitev državnega poslanca za občino Trebeljevo. Večina faranov je volilo zaslužnega moža Franceta Povše državnim poslancem, le peščica kakih deset ljudi je volilo nasprotno; zlasti iz vasi Poljane, ki so volili župana v Litiji, Slanca, iz nagajivosti, ker so propadli pri občinski volitvi s svojimi kandidati. Nekateri pa so bili zapeljani iz Litije, kjer so po štacunah in gostilnah na vse pretege hvalili liberalnega kandidata in sramotili Povšeta. Za Reiserja je tudi delal trgovec Perme v Poljanah. Tudi financarji, ki hodijo kotle pregledavat, so hvalili Reiserja in ga skušali podpisati. Toda vkljub vsej nasprotni agitaciji so jih kakih deset njeli.

d Trebeljevo. Dne 20. junija je bil županom izvoljen za občino Trebeljevo, kamor spadajo župnije Prežganje, Štanga in Janče, že sedmi pot Jožef Gale, posestnik na Ravnembrdu. Vsled bolehnosti in nasprotovanja od strani Štangarjev se je dolgo branil prevzeti ta odgovornosti poln posel, vendar se je slednjič vdal, ker ima večina ljudi in skoraj vsi odborniki zaupanje do njega. Svetovalcem so bili izvoljeni Franc Gale iz Volavelj, Anton Marolt iz Janč in Anton Štrubelj iz Vel. Trebeljevega. Vsi odločni pristaši Slovenske Ljudske Stranke.

d Loški potok. Občinske volitve so tu. Naši neodvisni kmetje gruntajo, kaj bi naredili. Hodili so gledat volilni imenik in zmajevali z glavo, češ, preslabi smo, ne bo nič. Spet se osmešimo, če gremo na volišče, saj smo se že tolikokrat. Eni so za to, da se uprizori najhujši boj, drugi, da se vrže puško v ko-

ruzo in gre v zapeček v penzijo, kar bi bilo pač najbolj pametno. Verjeti jim seveda ni nič — do sobote opoldne. Jej, kako nekatere skomina po županskem stolčku in po odborniškem. Recimo, Rebrski prorok bi bil kot nalašč za župana. On je dobitnik ljudstva in prvoboritelj za ljudske pravice. Ljudje božji, volite ga! Saj on je dober človek. Pucija je hotel spravit na krmilo, ki bi bil odpravil vse davke, on tudi da liter vina za 48 kr., katerega zbereš od zida ali od vrat, vse po isti ceni, ker K. Bencina je dober človek — merco »kratkega«, vsepovsod po 12 do 14 kr., on ga da po 16 kr., ker je dober človek. On plača tudi tesaње, če mu tesaš, in les, če mu pripelješ, no, če računa svojim delavcem v svoji štacuni vsako stvar malo dražje, kot drugi trgovci, to mu ni zameriti, ker on je dober človek. Ima zgodovino njegov politični razvoj, ker on je dobitnik ljudstva. Škoda bi bilo za to rebrsko luč, ki je v zadnjem času vzplamtela, da bi ostala pod mernikom. No, pa so še druga dobra srca, ki bi morala v občinski odbor, samo zasigurajte jih, da ne bodo v par mesecih že odkladali svoje časti in šli v zapeček. Oj, prav res, če ne bo teh luči v odboru, potem se kolo občinskega gospodarstva zavre, ne bo šlo, tako vsaj nekateri mislijo. Le pridite ven, vi kmetje neodvisni, boste videli, kako vas bo naše vrlo ljudstvo zapodilo nazaj, kamor ste že tolikokrat padli — v graben. Govori se, da naši neodvisni kmetje sklicujejo shode o občinskih volitvah, kjer se bo razložilo, zakaj se volitve ne udeležijo. Saj mi povemo: zgubili ste vso veljavo in vpliv pri ljudstvu, bojite se ljudske sodbe, zato si ne upate na dan. Pridite ali ne, naše ljudstvo bo pokazalo, koliko vam zaupa, ko vas bo vrglo med staro šaro. Lahko noč!

d Loški potok. Komaj smo končali eno volitev, že imamo nove glasovnice v rokah, namreč za občinski odbor. V to svrhu smo imeli preteklo nedeljo lep shod v Domu. V imenu sedanjega odbora sta poлагala račun o občinskem gospodarstvu g. župan Gregorič ter odbornik g. Škulj. Prvi je poročal, da je naš odbor prejel od prejšnjega odbora lepih načrtov na papirju in v proračunu, a izpeljanih pa silno malo. Naši predniki so imeli navado, da so veliko sklepali in pisali, a izpeljali pa prav malo. Pod novim odborom se je izvršilo marsikaj: Popravila se je šola, isti se je napravila lepa ograja, popravila se je občinska hiša, vodnjak, napravil nov dom požarne brambе, poplačalo gasilno orodje, napravila šolska sporednica na Tabru, docela prenovila mežnarija, kaj udobno popravila pot na Tabor in drugo. Neodvisni kmetje kričijo, da so nam pustili denar, pa so nam izročili vse v takem stanju, da je vse vpilo po popravili. Z največjim zadovoljstvom se je vzelo na znanje poročilo gospoda župana. Viharno odobravanje je pričalo, kako ljubi naše ljudstvo vrlega gospoda župana. G. Škulj nato poroča, kaj se je v posameznih sejah sklepalo

in predlagalo od naših odbornikov. Uredila se je policijska ura, kar je za našo občino v marsikaterem oziru velikega pomena, delalo se je na podeželenje ceste Bloke-Hrib, naši zastopniki so delali na to, da se občina ni previsoko vezala za nameravano meščansko šolo v Ribnici, s svojo prošnjo dobila 400 K podpore za poravnanje dolga za šolo od vis. deželnega odbora, omogočila cesto Malilog-Zakotek, popravila pot k Tabru, kar se vse skoro pokrije s prostovoljnimi doneski; zmanjšala davčno breme z naklado na pivo ter kljub velikim popravilom in zidanjem znižala naklade na 60 odstotkov. Tako nizkih naklad občina ni že plačevala dolgo vrsto let. Popravljalo se pa tudi ni malokatero dobo toliko, kot to. Veselo odobravanje je spremljalo izvajanja g. Škulja. Vsi navzoči se soglasno zahvalijo dosedanjemu odboru z željo, da isti posluje še naprej na tem stališču, kot doslej. G. Škulj nato poroča o bodočih volitvah. Predlaga kandidate, katere potrdijo vsi soglasno. Priporoča disciplino in veliko udeležbo na dan volitev. Nato se prebere lista novih kandidatov. Shodu je predsedoval gospod M. Kordiš. Vsak naš somišljenik mora na volišče, da bo tem sijajnejša zmaga S. L. S. za može, ki se žrtvujejo za naš blagor, žrtvujemo se tudi mi. Vsi na volišče!

— **Grozen požar.** Iz Brusnic na Dolenskem. V soboto okoli 2. ure popoldne je zakurilo dvoje otrok v listju sredi vasi Gabrije, župnije Brusnice, in v dveh urah je bilo 111 poslopij (38 hiš, številke) upepeljenih. Ljudi ni bilo doma, bili so večinoma zunaj na polju, v vinogradih in travnikih. Kateri so doma bili, so komaj rešili sebe, otroke in živino. Zgorelo je prav vse do tal, ves živež, vsa obleka, nekaj denarja in živine: in sicer 37 prešičev, 6 goved, 1 konj in onih dvoje otrok, ki so jih šele drugi dan iz razvalin izkopali. Zares strašen pogled! Pomoči ni bilo od nikoder nobene. Vse je bilo zbegano. Nihče se ni znal lotiti gašenja. Prvi, ki so prišli na lice nesreče in tudi vrlo pomagali, so bili orožniki iz Cerovca, Novevega mesta in Rateža, katerim gre vsa hvala. Posebno priznanje zaslužita gospoda c. kr. okrajni stražmešter Tomšič in stražmešter iz Rateža Munih, ki sta kakor drugi tovariši o se b n o pridno razdirala, omejevala in polivala ogenj. Pogorelci sami priznavajo, da bi brez njih bila vsa vas s 600 prebivalci in 114 štev. vničena. Od požarnih bramb je prihitelo 5 mož iz Šent Petra na pomoč. Kakor hitro je zvedel od domačega župnika za požar gospod Zorc, vrli župan šmihel-stopiški, se je hitro v spremstvu g. Znavca pripeljal na lice nesreče, da je ljudi tolažil ter s pomožno akcijo pričel. Čast mu! Škoda se ceni na 183 tisoč kron, ki je pa gotovo še veliko večja. Zavarovalnina znaša samo 25 tisoč kron. Ubogi pogorelci, katerih mnogi so si pred nedavnim časom gospodarsko poslopje prezidali, popravili, z opeko pokrili, ter se vsled

tega močno zadolžili, so zdaj ob — vse. Beda velika! Nima jo kaj obleči, nima jo kaj jesti. Ajde, ki je glavni pridelek, ne bodo mogli sejati, ker jim je seme zgorelo. Zgorela je tudi vsa prva košnja. Obračamo se do naših gospod. poslanec, naj revežem hitro, hitro izposlujejo državno in deželno pomoč. Pa tudi druge sodeželane prosimo, kakor se Bog prosi, pomagajte nam! Vsak, tudi najmanjši dar, bodisi v živilih, bodisi v obleki, nam bo našo bedo olajšal in osušil solze žalosti v tem obupnem stanju.

Dolenjcem in Dolenjkam, ki prihajate večkrat v Ljubljano, priporočamo gostilne: Gospe Ahlinove (pri Rih-tarju) na Karlovski cesti, »pri Ribiču« ob Ižanski cesti (priporočljiva sosebno prebivalcem iz Iga) in Marenčetovo ob Dolenjski cesti.

Notranjske novice

n Iz Spodnje Idrije. Žalostna smrt. Ob bregu Idrije, že na goriški strani, je po slučaju našel nek otrok 22. t. m. utopljenega zidarja Franceta Krivec. Že 10. t. m. je v strašni nevihti šel iz Božičkove gostilne proti domu, do kamor je imel skoro eno uro. Takoj pri gostilni je padel v zelo naraslo Idrijo, ki ga je odnesla proti Goriškemu. Dvanajst dni so ga zastoj iskali. Bil je star 36 let in zapušča žalostno ženo in dva otroke. To naj bo ogledalo pijancem, v katero naj se dobro pogledajo! K temu žalostnemu dogodku je potreba nekaj dostavka: Žalostno je to, da dajo krčmarji toliko pijače, da se ljudje do brezumnosti vpijanijo, še bolj žalostno je pa to, da se pijanega pusti v taki strašni noči iz gostilne. Še popolnoma trezen človek ne bi šel v taki sili naprej in to še po nevarnih potih. Ta žalostni dogodek naj izmodruje pijance in krčmarje. V dveh letih sta se prigodila že dva taka slučaja. Ljudje božji, to da misliti! — Ta nesreča nas sili, da še nekaj povemo. Iz Spodnje Idrije proti Kanomlji je v kaki temni noči silno nevarna pot. Na levi je hrib, na desni reka Idrija, ob kateri bi pač na vsak način morali biti držaji. Toda cesta je gozdnega erarja in temu, kakor se vidi, ni treba skrbeti za varnost. Izgovarjajo se, da bi držaje podrli plazovi. Naj se pa naredi taki, da jih ne bo podrlo. V zadnjih letih so že trije padli na tej erarični poti v Idrijo in utonili. Človeško življenje pač ni za to, da bi šele z nesrečami dokazovalo nevarnost. Na občinski poti, ki pelje po Kanomlji naprej od erarične, se pa vidi vse. Če je le kaka deska trhla na kakem mostu, se že opominja župana od strani c. kr. glavarstva, da se ima takoj popraviti. Prosimo torej slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu, da naj po orožnikih da pregledati tudi erarično cesto od Spodnje Idrije do prvega

mosta glede varnosti in naj takoj odredi, da se napravijo ob celi poti držaji, drugače se zna dogoditi še več nesreč. — Pri državnozborskih volitvah smo dosegli imenitno zmago nad obema nasprotnikoma, kakršne še ni bilo dosedaj v Spodnji Idriji. Vsa laž, vsa strastna agitacija od strani Kristanovih prijateljev ni nič pomagala. Volitev je pokazala, da naša stranka raste, socialni demokratje ostajajo pri navadnem številu vkljub vsemu terorizmu in siljenju, liberalci propadajo. Marsikaj bi lahko še povedali od volitev, a naj zastopuje to, da povemo: S. L. S. je narasla od zadnjih državnozborskih volitev za 50 glasov, socialni demokratje za 5 (in še ti niso njih), liberalci so padli za 5 glasov. Reči pa smemo, da je polovico Kristanovih glasov prisiljenih, ker konsum je strašno rogovillil. Če bi se šlo za neodvisno volitev, bi se mokračji še bolj poparjeni poskrili, kakor so se že! Krščanskim rudarjem pa svetujemo, naj se nikar ne dajo begati in strahovati od par zagriženih vpijačev na konsumu. Našim volilcem, ki so za S. L. S. oddali svoje glasove, za krščanskega, poštenega in delavnega moža, pa kličemo: Bog vas živi! Skupno vedno nastopajmo kakor smo sedaj, tako tudi pri bližajočih se občinskih volitvah. Zavedajmo se svoje moči, Spodnja Idrija je v katoliškem taboru!

n Iz Idrije. Sv. Ahacija dan je v našem mestu velik praznik. Vse delo v jami in v žgalnici počiva vsled obljube, stare že blizu 400 let. Idrija bi bila takrat prenehala, ko ni bilo več tednov mogoče zaslediti rude v gluhem kamenju. Veliko delavcev je bilo že odšlo drugam, a ti, ki so ostali in pričakovali boljših časov, že dolgo niso nič plačila dobili, ker privatna družba ni imela dovolj denarja. Na sv. Ahacija dan dobe v globčini bogato rudo in veselja je bilo toliko, da so rudarji kar iz jame hiteli poročat svojcem veselo novico. Zato se ta dan obleče rudnik v praznično obleko in krasna procesija z blagoslovipri rovi zvabi več tujcev isti dan v naše mesto. Letos je bilo navzočih 13 duhovnikov, vse uradništvo in pazniki v paradi, veterani z zastavo in krog 400 belo oblečenih deklic potresa cvetje pred altarji. Na večer je bila ljudska veselica na »zemlji«. Godba je igrala od 4. do 10. ure na večer, bujna in krasna razsvetljava z umetnim ognjem je zabavala do 2000 ljudi broječe občinstvo. Veliko smeha je napravilo plezanje po gladkem drogu. Na vrhu je čakalo 10 K onega, ki priplaza do njih. Do polovice je še kateri prišel, potem pa zdrsil na tla. Šele krog 11. ure se posreči mlademu dečku priti do nagrade. Njegovi predniki so bili že malo odrgnili hloh, a on si je še s peskom pomagal, da so lažje roke oprijemale z milom nalikani drog. Dva nova rudarska uradnika dobimo. Sedanji jamski oskrbnik Bovša gre v Pribram, na njegovo mesto dojde od tam rudniški svetnik Sojka. Pol leta ni bilo stalno zase-

deno mesto jamskega predstojnika. Poklican je za to svetnik Mohor Pirnat iz Most na Češkem. On je rojen Slovenec.

Naša mornarica.

Prvi avstrijski drednavt spušen v morje. Na dan obletnice bitke pri Kustoci, dne 24. junija so spustili v Trstu v morje prvi avstrijski drednavt, to je bojno ladjo velikanko, ki se imenuje »Viribus Unitis«. Kako velikanska je ta ladja, je razvidno iz sledečih podatkov: Dolga je 150 metrov, široka 27 metrov, globoka 8,2 metra. Prejšnje naše najmočnejše ladje, kakor na primer ladja Radecki, so dolge 137,7, široke 24,5 in globoke 8,07 metra. Dve leti je delalo 40 inženirjev in 50 risarjev v Pulju, Trstu in na Dunaju, Plznu, Vitkovcih in drugod načrte, po katerih je delalo 4500 delavcev 30 mesecev, da so izdelali veliko ladjo. Nič manj kot 50.000 kg olja so porabili samo za to, da so pobarvali velikana. Ladjo gonijo turbinski stroji, ki s svojimi 25.000 konjskimi silami igranje vozijo velikana z 20 do 22 morskimi miljami ali deset in pol metra v sekundi. V eni uri prevozi ladja 40 km, toliko kot navadni osebni vlak. Medtem, ko more vlak kvečjemu peljati 750 ton, pa nosi drednavt 10.000 ton, in sicer topove, municijo, torpedovke, vodo, premog, živila. Premoga ima naloženega 2400 ton (240 vagonov). Na drednavtu je 12 mogočnih stolpnih topov, 16 do 20 srednjih in 24 do 30 malokaliberskih topov, ki so tako skriti, da se zelo težavno razločijo. Na en pritisk izbruhne 52 topov iz svojih žrel krogel, ki tehtajo 7000 kilogramov. Stroški drednavta znašajo približno 61.000.000 kron. Posadka drednavta šteje približno 1000 mož, večina topničarji in strojno osebje. Poveljnik poveljuje šef zdravniku, računskemu uradniku, 24 mornariškim častnikom, 20 strojnimi uradniki, 16 mornariškimi kadetom, 120 višjim in nižjim podčastnikom, ki poveljujejo ostalemu moštvu. Ob tej priliki, ko so spustili ta prvi avstrijski drednavt v morje, je prišla v Trst naša vojna mornarica z 29 ladjami prisostvovat slavnosti. Cesarski dvor je bil pri slavnosti zastopan po 8 nadvojvodih, med katerimi je bil tudi prestolonaslednik Franc Ferdinand. Prestolonaslednika so sprejeli ob njegovem prihodu s cesarskimi častmi cesarski namestnik princ Hohenlohe, župan Valerio, škof dr. Andrej Karlin in zastopniki drugih oblastnih. Vse ladje v luki, vojne in trgovinske, so se odele v zastave in ob morskem obrežju od kolodvora do Velikega trga je čakala neštevilna množica. Slavnosti se je udeležilo tudi zelo veliko generalov, admiralov in tudi notranji minister Wickenburg. Ladjo je blagoslovil apostolski vikar. Ko se jenato poizvršenem blagoslovu začela ladja na povelje prestolonaslednika pomikati v morje, so zasvirale vse godbe cesarsko himno in

navzoče ladje so pozdravile novega veljkana vsaka z 21 streli. Zvečer so bile vse vojne ladje slavnostno razsvetljene.

Naše vojno brodovje obsega zdaj 12 vojnih ladij. Tri (tip Zrinjski) imajo stroje z 20.000 konjskimi silami, displacement 14.500 ton, naglica 20 morskih milj. Tri vojne ladje (tip Nadvojvoda Ferdinand Maks) imajo stroje s 14.000 konjskimi silami, obsegajo 10.600 ton in vozijo 20 morskih milj. Tip »Habsburg« ima tudi tri vojne ladje s stroji 14.000 konjskih sil, 8300 ton in 19 milj brzine. Tip »Monarch« ima tudi tri ladje. Nadalje obsega naša mornarica 11 križaric prvega, dve drugega in tri tretjega razreda. Torpedovk tipa »Czikos« 6000 konjskih sil, 400 ton, 28 morskih milj imamo 12; tipa »Magnet« 350 do 540 konjskih sil in 26 morskih milj imamo 7. Torpedovk za visoko morje imamo 24, večina je tipa »Kajman«, z 2600 konjskimi silami, 200 tonami, brzina 25 do 28 morskih milj. Dvanajst je novih in jih kurijo z nafto. Obrežnih torpedovk je 59, polovica je zastarela. Podmorska čolna imamo dva, štiri še grade. Krajni obrambi sta namenjeni stari stolpni ladji »Prestolonaslednik Rudolf« in »Prestolonaslednica Stefanija«. Obrežno brambo oskrbujeeta kasetmatni ladji »Tegetthoff« in »Kustoca«. Donavsko brodovje obsega 6 stolpnih monitorjev in patroljne čolne.

„Slovenska Straža“.

9. julij naš praznik.

Lanski 10. julij je poklical v življenje čez 150 podružnic Slovenske Straže. Lep je bil tisti dan, posvečen domovini in njeni brambi. Tisti dan je pokazal katoliški Slovenec, mož in žena, mladenič in mladenka, da ljubi svojo domovino in žrtvuje kolikor more za njen blagor.

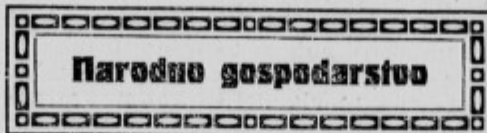
Slovenska Straža je ponosna na te svoje podružnice. Njim se ima zahvaliti za svoje uspehe. S pomočjo podružnic se je nabralo v prvem letu čez 53 tisoč kron v narodnoobrambene namene! Mnogo podružnic je lansko leto sklenilo, da praznujejo vsako leto po prazniku svetih bratov Cirila in Metoda obletnico svojega obstanka. Letos naj bo to nedelja 9. julija. In tako vajo na svoje slavnosti, kolikor nam je dosedaj znano, podružnice: Doberlvas na Koroškem, Križe pri Trziču, Kranj, Vipava, Idrija, Spodnja Idrija, Sv. Ivan pri Trstu.

Najbrže bodo storile to tudi vse ostale, ker je to najbolj primeren čas za zbiranje novih članov in darov. Vse podružnice dobe te dni iz Ljubljane zelo lične izkaznice — potrdilne listke, s katerimi bo agitacija za zbiranje novih članov zelo lahka.

Slovenska Straža se veseli tega praznovanja 9. julija in priporoča vsem svojim podružnicam, naj prirede pri-

merno, skromno slavnost, na kateri naj združijo veselje s koristjo, ljudstvo pridobe in potrdijo v narodni obrambi in pridobe obmejnim bratom obilo moralne in gmotne podpore.

Na delo! 9. julij je naš praznik!

Narodno gospodarstvo

SADNA RAZSTAVA V ČRNOMLJU.

Pri seji starešinstva davčnega okraja Črnomelj, je sprožil okrajni glavar g. I. Domicelj misel, da bi se skušalo povzdigniti rejo črešenj v Belikrajini in to zaradi tega, ker bi bilo mogoče eksportirati zgodnje črešnje, ko se napravi potrebna železniška zveza. Belokrajina ima namreč tako ugodno podnebje, da so bile v Prelesju zrele prve črešnje 14. maja, v Črnomlju na Stražnemvrhu pa 16. maja.

Zgodnja črešnja pa najde vedno odjemalce na trgu. Prav bi bilo, ako bi spodrinila belokranjska črešnja vsaj deloma črešnje, ki jih uvaža inozemstvo na naš trg. Sklenilo se je, da se izvoli odbor za prireditve razstave in naprosi deželni odbor pomoči. Z ozirom na to, da je podnebje ugodno tudi zgodnjemu cvetju vrtnic, se je raztegnila razstava tudi na te.

V nedeljo dne 11. t. m. dopoldne je otvoril gospod okrajni glavar razstavo, in podelil besedo deželnemu sadjar-skemu inštruktorju g. M. Humečku, kateri je v daljšem govoru opisal pomen sadjarstva in tudi način kako nam sadjarstvo najhitreje postane dobičkonosno. Razložil je pa tudi pomen in namen razstave.

Drugi govornik, obče znani strokovnjak, g. Gombač, je pozivljajal predvsem k obilni udeležbi razstave, ki ima trajati cel teden. Pozivljajal je pa tudi navzoče, da se naj poprimajo umetnega sadjarstva z isto vnemo, kakor so se svoj čas oprijeli novega vinogradništva. Vspeh bode pri sadjarstvu ravno tako gotov, kakor je bil v našem vinogradu.

Med razstavljenimi črešnjami so se odlikovale predvsem »srčice«, ki so najbolj pričale, kako izvrsten sad bi se dal v Belikrajini pridelovati. Tekom tedna so se še pridružile »cepljenke« in so dozorele tudi hrustavke.

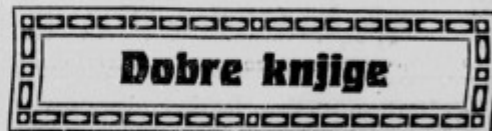
Razstava je imela tudi namen, da pripravi sadjerejce za jesensko razstavo sadja, pri kateri se ima določiti najprikladnejše sadje za Belokrajino. Prepričal si se tudi lahko, da se je ta namen dosegel. Od dne do dne je pri posameznikih rastlo zanimanje. Razstavilo je nad 40 sadjarjev čez 70 vrst črešenj. V nedeljo, dne 18. t. m. so se zbrali zopet sadjerejci v dvorani g. Laknerja, kjer je bila razstava in je razložil strokovni učitelj Zdolšek z Grma v kratkih besedah pomen razstave in kako bi se morali sadjerejci pripraviti, da najde železnica, ko se izpelje, nekaj

za eksport pripravljenega blaga. Razložil je tudi pomen in način ukuhavanja sadja navzočim gospodinjam. Slednjič je še pozval sadjerejce, da bi se razstave, ki se ima prirediti v jeseni, mnogoštevilno udeležili in tako pokazali zanimanje za napredek.

G. župan Jonke iz Dola, je v kratkih besedah povdarjal pomen poduka in napredka na kmetijskem polju. Zadnji je še enkrat povdarjal gospod okrajni glavar pomen razstave ter da se imamo zahvaliti razstavljalcem na uspehu razstave; posebno pa deželnemu odboru, ki je prevzel prireditev razstave in poslal strokovnjake, da so priredili razstavo in predavanja.

Predno je g. okrajni glavar razstavo zaključil, se je izrekla zahvala gospodu glavarju za premnog trud in se je povdarjalo, da je gosp. glavar bil tisti, ki je misel o razstavi sprožil in se pozneje tudi z lastno mu požrtvovalnostjo trudil, da je razstava uspela. Izrekla se je pa zahvala tudi g. Zdolšku za to, da se je potrudil tako daleč in prevzel predavanje ob zaključku razstave.

Vsak se je vračal od te sicer male razstave v upanju, da bo napovedana razstava v jeseni zbudila največje zanimanje. Pokazala je pa razstava tudi, kako skrbi naš deželni odbor za povzdigo Belokrajine, ki je bila toliko časa pozabljen.

Dobre knjige

Kraljestvo božje na Jutrovem. Izdalo »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«. Cena 24 h. — Na prvem mestu je čudovito lepa misijonska povest Silvina Sardenka o grški deklici Marici, ki je na priprošnjo Matere božje dobrega sveta postala katoličanka. Potem se vrstijo zanimiva in živahna poročila iz Bolgarije, Turčije in drugih vzhodnih dežel. Knjigo krasi šest lepih slik. »Kraljestvo božje na Jutrovem« je obenem letno poročilo »Apostolstva sv. Cirila in Metoda«. Prepričani smo, da bode naše ljudstvo z veseljem seglo po tej zanimivi in poučni knjigi.

Nova knjižnica za mladino. V zalozi »Katoliške Bukvarne« je izšel ravnokar 1. ilustrirani zvezek mladinske knjižnice »Dedek je pravil«, obsegajoč ljubko pripovedko »Marinka in škrtelj« ter povest »Bom že še«, v kateri slika priznani mladinski pisatelj nadučitelj Julij Slapšak na čudovito zanimivi način otroški napaki: neubogljivost in odlašanje.

Mladinoljub, sezite po tej krasni knjižici ter privoščite našim malčkom zdrave in tečne hrane.

S to knjižico je zasnovano novo književno podjetje, kajti poleg leposlovne in ljudske knjižnice bo izdajala »Katoliška Bukvarna« poslej tudi mladinsko knjižnico,

Prvi zvezek je izšel v posebno lepi zunanji opremi s krasno na povest »Marinka« se nanašajočo sliko na ovitku in z mnogimi slikami med besedilom. — Cena 1 K 20 vin. za broširan in 1 K 60 vin. za vezan izvod.

Romarica. Povest iz naroda. Spisala M. Buol, poslovenil o. Veselko Kováč, misijonar na Kitajskem. Ta resnična povest se je vršila na Tirolskem, glavni moment pa na svetovnoznani božji poti Sv. Višarjih. Izredno zanimiva in podučna povest je ponatisnjena iz »Domoljuba« in je izšla v jako lični zunanji opremi s krasno naslovno sliko. Cena za broširan izvod znaša 1 K 20 vin., za vezan 1 K 60 vin. Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Težka glava in glavobol, omotica in šumenje po ušesih so pojavi, ki se najčesteje pojavljajo vsled težkoč pri prebavi. 1/2 kozarca naravne **Franc Jožef-ove** grenčice odstranjuje hitro in brez bolečin vzroke želodčnih nerednosti in proizvodi s tem izdaten odvod valovanja. »Franc Jožef-ova voda«, piše profesor pl. Buhl v Monakovem, »vpliva naglo in se povsod hvalno omenja kot prijetno okusna.«

Za kratek čas

Ozdravljen. »Gospod doktor, mrzlica me je pustila, hvala Bogu!« je rekel bolnik zdravniku. »To sem jaz že iz Vaše govorice spoznal,« mu odgovori zdravnik. »Kako to?« vpraša bolnik. »No, ko ste bili v največji nevarnosti, ste mi rekli: »Predragi gospod doktor,« Ko Vam je bilo bolje, ste dejali: »Ljubi gospod zdravnik!« in sedaj mi pravite le »Gospod zdravnik!«

Že ve, kaj bo. Francek: »Oče, mati pravi, da brž v hišo pojdi!« — Oče: »Kaj pa bo?« — Francek: »Jaz ne vem, ampak mene je že na tepla!«

Glavna stvar. Tonček: »Kozel je pa vendar grda žival!« — Pestunja: »Ne smeš po zunanem soditi; da je žival le pridna in da ima dobro srce, to je glavna stvar!«

Skričalnica.

»Halo! Halo! Prosim vjemite hitro onega tatu, ki mi je ukradel najlepšo goslo!«
»Kje pa je, kje?«

Policijski načelnik glavar ponarejalcev denarja. Dognali so, da je vodil teheranski policijski načelnik družbo, ki je ponarejala denar.

Dalmatinske gobe. Za razprodajo gob (morskih) se je v Krapnju v Dalmaciji ustanovila posebna ribiško-gobarska zadruga, ki ima vedno v zalogi veliko izbero gob za toaletne in tehnične svrhe. Kakor znano, so gobe iz Jadranskega morja boljše kakor katerekoli druge.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 21. junija: 80, 39, 50, 5, 37.
Dunaj, 24. junija: 24, 83, 44, 41, 32.
Gradec, 24. junija: 6, 39, 59, 1, 60.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, dne 27. junija 1911.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	25	60	Živa vaga:		
Rž	19	80	Goveda pitana	52	50
Ajda	19	80	Teleta težka	116	
Ječmen	17	50	Teleta mala	108	
Oves	20	60	Praščiči	127	
Proso belo	20	40	Koštuni	102	
Proso rumeno	17				
Koruzna stara	19	80	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	17		Maslo kuhano	250	
Leča	15		od K 200— do		
Grah	27		Maslo surove od	300	
Laneno seme	45	60	K 200— do		
Grlica	20		Slanina sveža	163	
Domača detelja	40		(špeh)		
Gorenjska repa	24	60	Slanina prekajena	173	
Fizol Ribičan	27		Mast svinjska	161	
Fizol Prepelčar	24		Loj	84	
Fizol Mandolov	24		Jajca 100 kom.	6	60
Čebula	20		Pilanci	1	40
Krompir	6	80	Golobi	3	70
Zelje sveže	—		Raca	3	20
Zelje kislo brez	—		Gos	6	
soda	—				
Repa sveža	—		Kolonijalno blago		
Repa kisla brez	—		na debelo		
soda	—		Riz Rangon od		
Brinje	—		K 25— do	36	
Kumna	—		Kava Santos od		
Oreh	—		K 250— do	278	
Gobe suhe	—		Sladkor	81	25
Ječice	—		Petrolej	32	
Zelod	—				
Smrekovi storil.	—				
Seno	8	70			
Slama	8	20			
Stelja	2	80			

Revolvilni streljivo vsake vrste, kot pištole, blazine, revolvers, pištole itd. po tovarniških cenah, Pogravnica uspešno. Razpisalnim osobam do voljanja upoštevati delna odplačila, posiljen tudi boljši posloj, ne da bi se stilo kupiti s čim in poskušati in oglek. Čestiti znanost in frakco.

F. Dušek, tovarna pušk.
Opočno št. 52 ob državni železnici, Češko 1924

Priporočamo novo trgovino manufaktur. blaga

J. Ciuha
»Pod Trnovo«
Ljubljana, Stari trg št. 1
1950 prej bazar
postaja električne železnice.

Naročajte, Slovenca

1988

Izjava.

Jaz **Ivan Hafner**, posestnik v **Harajah** št. 65 občina Trnovo izjavljam, da sem dne 13. februarja 1911 brez vsakega povoda in vzroka javno žalil gg. **Antona Boštjančič** in **Josipa Boštjančič**, posestnika v **Harajah**. Zaradi tega obžalujem in prekličem tem potom vse tozadevne neutemeljene žalitve. V **Harajah**, dne 10. junija 1911.

Prekliče.

1974

Podpisani **France Benda**, posestnik v Kozekotu, sem **Francetu Urašču**, posestniku v Velikem Mengšu št. 30, po krivici očitil, da je butare kradel. To svoje neopravičeno očitjanje obžalujem in se Urašču zahvaljujem, da mi je odpustil občutno kazen.

V Kamniku, dne 24. rožnika 1911.

France Benda.

Učenko, deklico iz poštene hiše, se sprejme takoj za večjo trgovino na deželi, ki je spojena z buffetom. Poudarje je pošiljati: **Tvrška Jenko**, Podgrad, Istra.

Deklica, 14 let stara, pridna in lepega vedenja, bi se rada izučila kot šivilja. Istočasno bi se rada urila tudi v manufakturni trgovini. — Pojasnila daje iz prijaznosti šolsko vodstvo v **Grahovem pri Cerklju**. 1975

Zajamčeno pristno najboljšo francosko ali takozvano japonsko semensko ajdo

popolnoma sveže in čisto blago
oddaja **Viljem STEINHERZ**, Ljubljana, Mathia.
nova hiša, Dunajska cesta.
(1746)

Imam 50 bal

1953

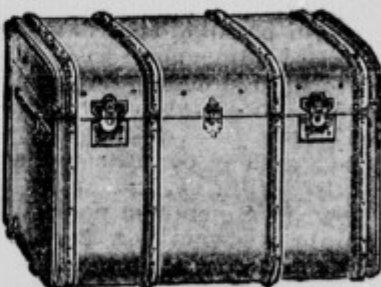
raznih ostankov poletnega blaga, primernih za gospodinjstvo. Ostanki so do 10 m dolgi. Pošiljam 40 m po 16 K; I. vrste 40 m za 20 K; veleprima 40 m za 25 K. Jamčim za popolno zadovoljnost. Ako ne ugaja, vzamem balo nazaj. V slučaju potrebe ne zamudite te prilike in pišite naravnost izdelovatelju **Jaroslav Marek**, ročna tkalnica in razpošiljalnica v **Bystrem** 45 pri Novem Mestu ob Metuji, Češko. — Na zahtevo pošiljam vzorce cefirja, kanafasa in drugega blaga zastoj in franko. Vzorci ostankov se ne pošiljajo. Dopisuje se slovensko.

Najugodnejša prilika za nakup! Mlekarska zadruga na Dobračevi pri Žirih proda radi opustitve mlekarne iz proste roke še popolnoma dobro ohranjeno 1907

mlekarsko opravo

kakor posnemalnik »Alfa-Separator«, ki posname 450 litrov na uro. veliko pinjo, gnetilnik, grelnik za mleko, tehnično itd., vse po zelo nizki ceni, ki se sklepa po dogovoru ali pismeno. Kdor želi kaj kupiti, naj se precej pripravi. Pojasnila da **Valentin Poljanšek**, posest., **Dobračeva**, p. Žiri. Za mlekarsko zadrugo na Dobračevi: **Poljanšek Valentin**, blag. **Potočnik Ivan**, nač.

Winkler-jevi kovčegi iz bičja, potni kovčegi in torbe.

3320

Železni kovčegi, zibalni kovčegi, kovčegi za devile in klobuke, torbe iz usnja, kovčegi i. torbe za pripravo za potov, potrebščin ali brazeje. Jos. Winkler sin spet. za kovčega **Dunaj L. Himmelberg**, 7. Telefon 8297. Ilustr. cenik: zastoj in franko. Napreknos! Zakonito zajamčeno. Tečna postrežba.

V Ameriko in Kanado

zlozna, cena in varna

vožnja 2927/07 **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Carpathia 4./7., Saxonia 23./7., Pannonia 8./8. 1911

Iz **Liverpola**: Lusitania (najboljši največji in najlepší parnik sveta), 8./7., 29./7., 19./8., 9./9., 7./10. 1911, Mauretania 22./7., 12./8., 2./9., 23./9. 1911.

Pojasnili in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljubljana, Slomsk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razred K 170— za odraslo osebo vstevši davek in K 100— za otroka pod deset let vstevši davek.

Upravljanje
Vsega zdravila
ako ni
Lovačin
voda za
lase

Lovačin

edino učinkovito
sredstvo za rast
las in brade!

povzroči
dolge lase
in rast brade
zapreči izpadanje
las in odstrani
luskine. Tisoči to iz-
reka. 1 steklo, ki se rabi
več mesecev, K 5, 3 stekla
K 12. Lovačin-milo 1 kos
K 1, 3 kosi K 2-50, 6 kosov
K 4. Razpošilja **Ludovik**
Pollak preje M. Feith, Du-
maj VII, Seidengasse 43.
Dolje se dobi v mnogih
drogerijah, parfum, in le-
karnah. Prospekti zastojni
in franko. 271*

Zastopniki in potovalci!
za obiske zasebnih pro-
dajalcev s suknemim
blagom za gospode in
dame se sprejmo proti
visoki proviziji event.
pozneje stalno pri prvi
razpoš. sukna. Ponudbe
pod: „Weltfirma 92492“ na
anončno pisarno M. Dukas Nachf.
Dunaj I/1. 1879

Narav. nakup. Ustanovlj. 1870.

Vse obstoj. v kakovosti in iz-
borni izvršitvi strela

nedosežne lovske puške

kot:
samokrese, streljivo in predmete
za lovcu po brez konkurenčnih
nižjih cenah dobavlja

tovarna lovske puške: **ANTON**
SODIA, Borovlje (Koroško).

Vse vrste popravila točno in po-
ceni. Ceniki zastojni. Dolgo jam-
stvo. 1683

Zastopstva in prodajo ameriške pisarniške oprave

okusno in trpežno izvršene odda dobro vpelja-
nim, zmognim trgovcem za posamna večja mesta

„Arbor“, družba z o. j.

Praga, Vaclavské nám. čisl. 61.

Lastna najmodernejša tovarna za po-
hištvo v Dežli n. J. 1939

Uradne ure od 8. rano do 7. uro zvečer

Ustredni banka
českých spořitelů

Ostred. banka českých hranic.
Vloge na knjižice: $4\frac{1}{4}\%$
Premijne vloge: $4\frac{3}{4}\%$

Vloge v tekočem računu in vloge fiksne najugodnejše.
Bančno trgovanje vseh vrst. 133 52-1
Oddelek za vadije in kavcije.

Uradne ure od 8. rano do 7. uro zvečer.

Delniška glavica K 25.000-000.
Vlog obliki K 100.000-000.

Trgovina železnine
Štefan Nagy
Ljubljana, Vodnikov trg 5

priporoča svojo
veliko in bogato zalogo
železa, železnine,
štedilnikov,
vseh vrst delov za vod-
njake, nagrobnih križev
pristno pozlačenih.

Portland-cementa, poljskega mavca,
štukatur, žične mreže in mnogo
drugega.

1733

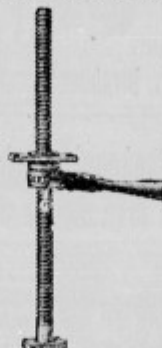
CLIMAX motorji na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX/6,
Heiligenstädterstr. 83/je.

Vijake
razne moči za
stiskalnice
(preše)
izdeluje
A. Tomšič
kovač, Verd, p. Urhnik.

AUSTRO = AMERICANA

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Šmetetka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Kakovostna Pojasnila daje se brezplačno.

Pozor Škofja Loka!
Trgovci, posessniki in zidarSKI
mojstri iz okolice Škofje Loke,
Selske in Poljanske doline!

Uporabite priliko, ker se dobi za najnižjo
ceno pri meni prve vrste 1946

Portland-cement

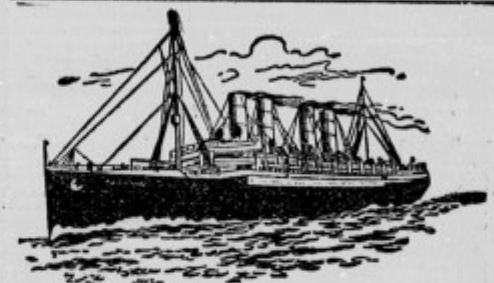
kupljen se pred kartelom cementnih to-
varn. Nadalje so tudi na razpolago nosilke
(traverze), železniške šine ugodno kup-
ljene, železne vezi, slamoceznice, zaloga
cenita za kritje streh, prve vrste žilindra
znamke „Zvezda“, kaljeva sol, gips, klajno
apno, harve, stekla in vse kovaške in mi-
zarske potrebščine po najnižjih cenah in
ugodnih plačilnih obrokah se dobi pri

Anton Kašman, železna trgovina
v Škofji Loki, na Glavnem trgu.

Čeno posteljno perje!
1 kg sivga, dobrega skubje-
nega 2 K; boljsega 2 K 40;
prima polbelega 2 K 80; be-
lega 4 K; belega puha 5 K 10;
1 kg izredno finega, snežno-
belega, skubjenega 6 K 40;
1 K; 1 kg puha 6 K, 7 K;
belega puha 10 K; najfinješi
prani puh 12 K. — Pri 5 kg
se pošlje franko.

Dovršene postelje iz zelo gostega rdečega, modrega,
belega ali rumenega nanking-blaga,
1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka
80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim,
zelo trpežnim, puhastim posteljinim perjem 16 K; z polpuhom
20 K; z puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; pernice 20 K; 20 cm dolge, 140 cm široke,
K 13, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke,
4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasastega
gradi. 180 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Po-
šilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovo-
ljena, za nepovoljno denar nazaj. Cenik zastojni in franko.

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

**Najcenejša in najhitrejša vožnja
v Ameriko**

je s cesarskimi brzoparniki

„Kronprinzessin Cäcilie“

460 „Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“

Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur

EDVARD TAVCAR, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Mrzlica (Heufieber). - Do
72% popolnega
vsepeha se je po
statističnih poizvedbah zveze proti
mrzlici doseglo z **dra. Ritsera**
»Rhinoculinom«.

1635

Tuba K 3-20. Dobiva se v lekarnah,
Literaturo pošilja zastojni **Stara c. in**
kr. vojna lekarna, Dunaj, Stefanspl. 8.

Žene in dekleta

kadar bodete kupovale
blago za lepe oblike, rute,
kakor tudi drugo blago
oglasite se zagotovo kadar pridete
v Ljubljano v gvančni trgovini

R. MIKLAUC

Stritarjeve (Spitalske) ulice 5

594 tam najdete
zelo veliko izber blaga vsake vrste,
poštene ugodne cene ter prijazno in
zanesljivo dobro postrežbo.

Pijte samo

„Tolstovrško slatino“

ki je edina slovenska ter najboljša
zdravilna in namizna kislava voda.
Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.

Imate li

kedaj tako ugodno
priliko? Kje
še, kot pri meni,
dobite 40 metr.
sortiranih ostan-
kov med istimi:

Delen zelo moderni vzorci za damske obleke in bluze.
Ang. e. cifir okusni vzorci za srajce, bluze itd. Kanafas
šivalne barve za postelne prevleke. Oksford za moške
srajce za vsakdanjo uporabo, zelo močan. Platno belo
izborna kakovost. Pepita
bi go za obleke in bluze.
Modrikast blago za ku-
hinjske predpasnike in
obleke za doma; za samo

17-K?

Val ostanki popolnoma brez napake in z jamčeno pristno
barvo. Dolgost ostankov 3-10 metrov. Nikak riziko.
Naročite takoj. Dalje 40 metr. finega platna za
životno in posteljno perilo za K 19-50. Rjuhe brez
šiva, z jamčeno platno, nedosežna dobra kakovost 150 cm
širine, 220 cm dolge, komad K 2-65. Najmanj se odda
6 kosov. Razpošilja se po povzetju!

Thalnice Julij Kantor, Baby pri Nachodu (Česko).

! Cenl fotograf. aparati !

1878

Elfr. Birnbaum tovarna foto-graf-aparatur Hirschberg 326, Česko.

Kompletni fotograf-aparati dajo
zajamčeno dobre slike, s ploščami,
papirjem, kemikalijami in posukom
velikost slik 6x9 cm K 1-90,
9x12 cm K 3-60, 5-70, 9-70 itd.
(postajna posebej).

Natančne krasne kamere
in dvojni anastigmati
nedosežni in poceni!

Rabljeni aparati in objektivni zna-
nih vrstih zelo poceni! Glavni ce-
niki obsegajo 139 strani zastoj.
ravnotake prilžnostni ceniki.

Sloveči 200 letni

požunski Seehofer-jev rastlinski balzam

proti zaprtju, slabi prebavi, boleznim na jetrih,

crevesih, solipanju, zlati žili itd., je samo
pristen z radečin, rakom, kot varstveno
znanstvo. — Dobiva vseh lekarnah ali narav-
nost edino pri upravljenem izdelovalcu

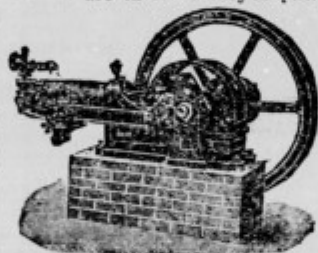
Ladislavu Foldes, lekarna „Zum roten Krebs“

Pozsony 114 (Požun) Ogrsko.

Pozorenja se sodnjaka zasleduje. —
1885 Cena eni steklenici 70 vinarjev. 10

Varnostna znamka. Po povzetju šest steklenic franco K 4-60.

Glavna zaloga za Avstrijo: Paul Redtenbacher, lekarna „Zum roten Krebs“, Dunaj XIII., Ankerstrasse Nr. 141/144.

1 do 2 vinarja obratnih stroš-
kov za uro in HP z mojim pat.motorjem z močnim pri-
fiskom in za surovo olje

od 16 HP naprej; 4 do 5 vin.
pri mojih petrolinskih motorjih
in petrolinskih lokomobilah, dalje

2-10 HP tudi stoječe motorje

Tvornica motorjev

I. WARCHALOWSKI

Dunaj III., Paulusgasse 1.

Na tisoče motorjev v obratu.
Cenovniki gratis. Ugodni plačilni
pogoji. V zalogi tudi že rabljeni
petrolinovi motorji. 315

Priznано dobro blago

za moške in
ženske obleke

sukno, platno in drugo
manufakturno blago se
2705 kupi najceneje 26

„Pri Gorenjki“

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Ostanki po znižanih cenah.

Sukno

In hlačvino za moške
obleke dobite najce-
meje iz jugoslovanske
razpošiljalnice
R. Stermekl v Celju
Vzorci zastoni.

Betonsko
podjetje

1827

ZAJEC & HORN

ima v zalogi

najboljši strešnik sedanjega časa:

„Zenit,, asbestni škrlj „Zenit,,

je popolnoma varen proti ognju, kar pri „Eternitu“ zanikava-
je. Zastop za Kranjsko in Južno Štajersko. — Umetno kamenje
slopnice, spomeniki, oltarji, obhajilne mize. Tlahovi: mozaične plošče in ksilolit.

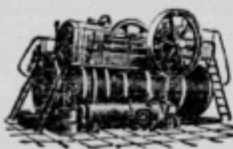
Bruselj 1910 - GRANDPRIX - Buenos Aires 1910

Henrik LANZ Mannheim

Patentovani

1024

LOKOMOBILI

na nasičen par in vročo paro
z ventiln. krmilom

„Sistem LENTZ“

in močjo do 1000 P. S. e.

Pisarna za prodajanje v Avstriji:

Emil Hontigmann, Dunaj IX., Löblichgasse 4.

Medn. tovska razstava, Dunaj 1910: Državna častna diploma (Najvišje odlikovanje).

Največja tvornica lokomobila na Mannheim.

:: Prva produktivna zadruga ::

Izdelovalnica cerkvenih umetnih reči
pri Sv. Ulrichu, Gröden, Tirolsko

(reg. zadr. z om. jam.)

ni nikak prekupni zavod, ampak ob-
stoji iz lastnih izdelovalcev in se pre-
čast. duhovščini toplo priporoča pri
potrebi oltarjev, prižnic, križevih po-
tov, božjih grobov, kipov itd. itd.

Pojasnila dajo:

1399

c. kr. obrtno pospeševalni urad, Dunaj,
slav. obrtno-pospešev. zavod trg. zbornice, Bozen,
c. kr. obrtna šola za risanje in modeliranje v
St. Ulrichu, Gröden.

Proračuni, risbe, katalogi točno in brezplačno.

Vsako leto se izdelata nad 2000 lokomobila.

Daje po **$4\frac{3}{4}\%$**

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - **po $4\frac{3}{4}\%$** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecev ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

2553

Avstrijska družba z omej. jamstvom za Benz-motorje, Dunaj X., Mannhartgasse 4.

Lüksusautomobili

DINAMI

BENZ

- DIESEL -
- SESALNI PLINO -
- BENZOL -
- NA ŽUROVO OLJE -
- BENZIN -
- ELEKTRO -

MOTORJIkompletne
Električne centrale

856

Glavno zastopstvo za Kranjsko: Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave, Ljubljana, Dunajska cesta. Istotam so motorji na ogled.

Tovorni in špeditorski vozovi

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. decembra 1910
čez 87 milijonov kron.

Lastna glavnica K 608.996.84

Stanje vlog dne 31. decembra 1910
čez 21 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

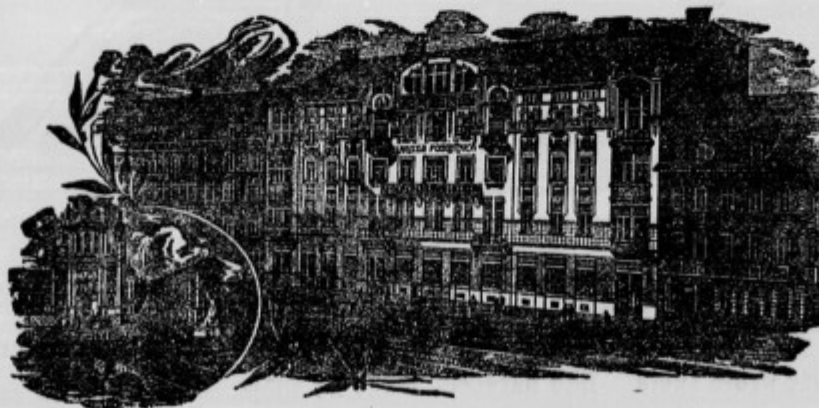
6

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritrilče, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkev

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

 $4\frac{1}{2}\%$

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih **100 kron čistih 4.50 kron na leto.**

Za nalaganje po pošti so poštno - hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrugi-kov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskomptirajo.

Dr. Ivan Šusteršič, predsed. **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpredsed. Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu n. L. **Fran Povše**, vodja, graščak, državni in deželni poslanec. **Anton Kobl**, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. **Karol Kauschegg**, veleposelnik v Ljubljani. **Matiija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, podpredsednik, trg. in obrt. zbornice in hišni posest. v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šlibar**, župnik na Rudniku.

Tovarna strešnikov F. P. VIDIC & KOMP. Ljubljana

ponudi v vsaki poljubni množini pravilno žgani

navadni strešnik

store oblike :

in patent. dvojno zarežani

strešnik-zakrivač

sistem „Marzola“

782

Na željo pošljemo takoj vzorce in popise.

Svoj izdelek **ostro žgane** strojne, zidne in zarežane strešne

OPEKE prve vrste **J. Knez v Ljubljani.**

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarežanih strešnikov.

Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer boste najbolje postreženi!

Pripravna birmanska darila.

Nikelasta ura z verižico . . . K 4-50 in napr.
Prava srebr. „ „ „ „ „ 8- „ „ „
Prava srebr. „ „ „ „ „ 7-50 „ „ „
„ „ „ „ „ „ 9-70 „ „ „
„ „ „ „ „ „ 12- „ „ „
„ „ „ „ „ „ 10-75 „ „ „
„ „ „ „ „ „ 20- „ „ „
14-karatna zlata ura „ 44- „ „ „
„ „ „ „ „ 70, 80, 100 „

Nikelasta damska ura z verižico K 8-50 in napr.
Prava srebr. „ „ „ „ „ 9-50 „ „ „
Prava srebr. „ „ „ „ „ 12- „ „ „
„ „ „ „ „ „ 15- „ „ „
„ „ „ „ „ „ 16- „ „ „
14-karat. zlata damska ura „ 20- „ „ „
„ „ „ „ „ 30, 40, 50 „

Am. doubl. zl. zavrat. veriž. z obes. K 2-35 in napr.
Srebrna zavrat. verižica „ „ „ 1-50 „ „ „
Pozlačena „ „ „ 2- „ „ „
14-k. zlata „ „ „ 13- „ „ „
Srebrna dolga verižica za uro „ 4- „ „ „
Amer. double-zlata verižica za uro „ 5- „ „ „
14-kar. zlata, dolga „ „ „ 45- „ „ „

Uhani, zlato na srebro K 1 80 in napr.
14-karatni zlati uhani „ 5 80 „ „
boljše vrste s prav fi-
nim kamini . . . „ 8- „ „ „
z diamantom . . . „ 25- „ „ „
s pravimi briljanti . . . „ 90- „ „ „

Vse v finih škatulah — pripravno za darilo.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. Ako naročeno blago ne ugaja, se tekom 8 dni zamenja ali denar povrne.

Mesni trg (nasproli rolovža)

H. Suttner - Ljubljana

Sv. Petra cesta štev. 8

Cenik zastoj in poštnine prosto. Lastna tovarna ur v Svici. - Tovarniška znamka „IKO“. -